

ΠΛΗΡΩΜΕ ΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Κ Κ Α
1 1 9 8

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 21 - 0122

«Οὐκ ἀρνησώμεθά σε Φίλη Ὁρθοδοξία...»

Ἡ ΦΩΝΗ τῆς Ὁρθοδοξίας

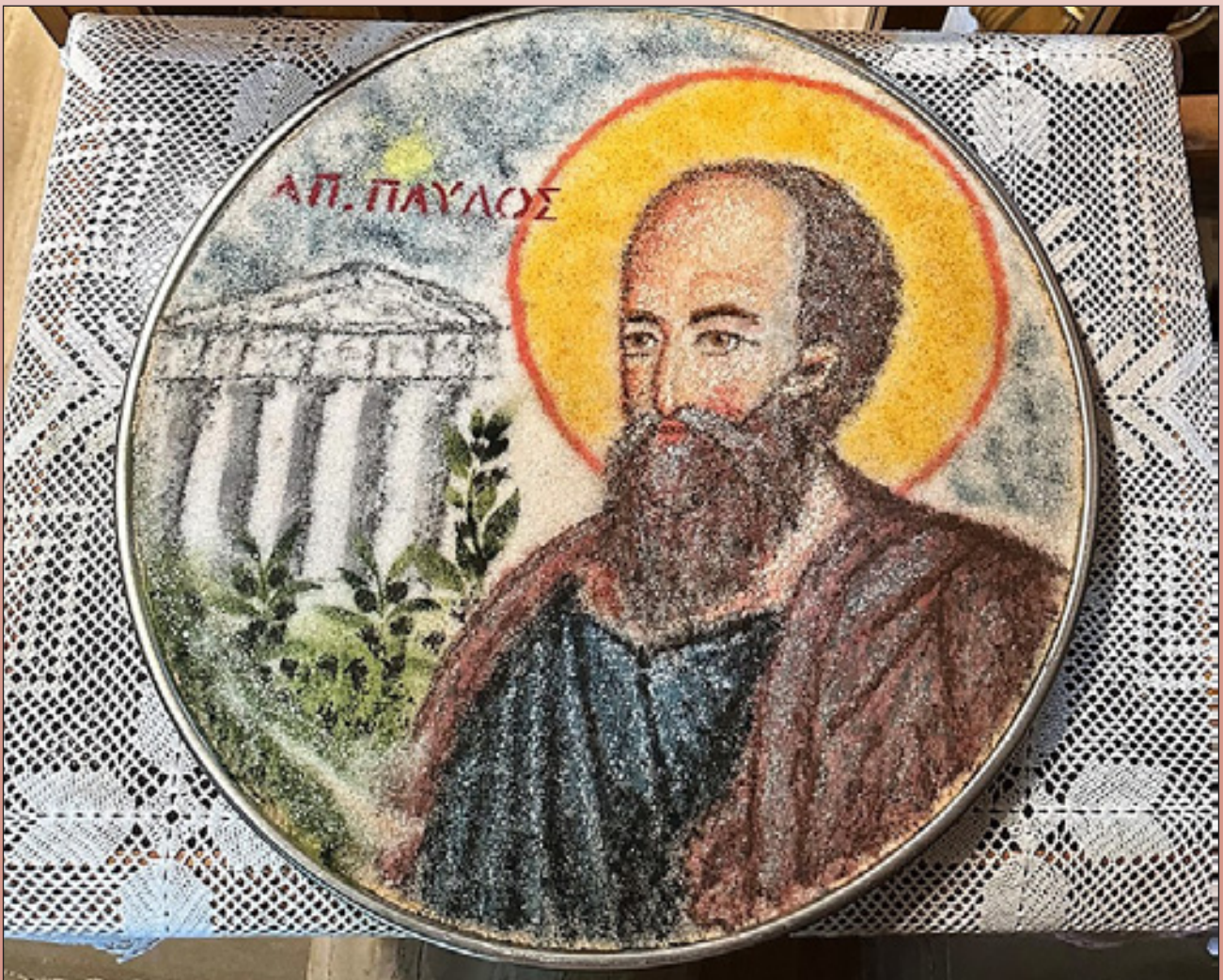
«ΣΤΗΚΕΤΕ ΚΑΙ ΚΡΑΤΕΙΤΕ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ» (Β' ΘΕΣΣΑΛ. Β' 15)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΠΟΡΙΔΗΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1928

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΙΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2024, ΕΤΟΣ 73^{ΟΝ}, ΑΡ. ΦΥΛ. 1034 ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Κ. 106 82), ΟΔΟΣ ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32 (Γ' ΟΡΟΦΟΣ)

Κόλλυβα Ἀποστόλου Παύλου, Συνοδικὸς Ἑσπερινός, 29.6.2023

Για την εὐταξία στις ιερές Ἀκολουθίες καὶ για τοὺς καλοὺς καὶ κακοὺς Ἄρχοντες

Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

ΕΔΩ (στὸν Ναὸ) ὄχι μόνον ἡ ἀταξία, ἀλλὰ καὶ κάποιον ἄλλο φοβερὸ νόσημα περιπλανᾶται. Ποιὸ λοιπὸν εἶναι αὐτό; Τὸ ὅτι, ἐνῶ (οἱ πιστοὶ) προτίθενται νὰ κάνουν προσευχὴ στὸν Θεὸ καὶ νὰ ἀναπέμψουν σ' Αὐτὸν δοξολογία, στὴν συνέχεια ἀφήνουν Αὐτὸν καὶ πιάνοντας ὁ καθένας τὸν πλησίον του διευθετοῦν τὰ προβλήματα τοῦ σπιτιοῦ τους, τῆς ἀγορᾶς, τοῦ δήμου, τῶν θεάτρων, τοῦ στρατοῦ, καὶ μιλοῦν γιὰ τὸ πῶς τακτοποιήθηκαν αὐτά, πῶς ξεπεράσθηκαν ἐκεῖνα καὶ τί πλεόνασμα ἔχουν στὶς ἐπιχειρήσεις τους, καὶ τί ἔλλειμμα· καὶ γενικὰ συζητοῦν ἐδῶ γιὰ ὅλα τὰ κοινὰ καὶ ἰδιωτικὰ θέματα. Καὶ ποιᾶς συγγνώμης εἶναι αὐτὰ ἄξια; Καὶ μὲ Βασιλέα ἐπίγειο βέβαια ὅταν κάποιος ὁμιλεῖ, κάνει λόγο μόνο γιὰ ἐκεῖνα γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἠθέλε ἐκεῖνος καὶ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπει τὶς ἐρωτήσεις, ἐὰν ὅμως τολμήσει νὰ ἐρωτήσῃ καὶ κάτι ἄλλο, χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν ἐκείνου θὰ ὑποστῆ τὴν ἔσχατη τιμωρία· ἐνῶ ἐσύ, μιλῶντας στὸν Βασιλέα τῶν Βασιλέων, τὸν Ὅποιον ὑπηρετοῦν τρέμοντας οἱ Ἄγγελοι, ἀφήνοντας τὴν συζήτησιν μὲ Αὐτὸν, συζητᾶς γιὰ πηλὸ καὶ σκόνῃ καὶ ἀράχῃ; Γιατὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ἐδῶ πράγματα. Καὶ πῶς θὰ ὑπομείνεις τὴν τιμωρία τῆς περιφρονήσεως καὶ ποιὸς θὰ σὲ γλυτώσῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴν τιμωρία;

Ἄλλὰ οἱ ὑποθέσεις μας, λέει, καὶ τὰ πράγματα τῆς πολιτείας πηγαίνουν ἄσχημα καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει πολὺ γι' αὐτὰ καὶ ἔχουμε πολλὴ ἀγωνία. Καὶ ποιὰ εἶναι ἡ αἰτία; Ἡ ἀβουλία, λέει, αὐτῶν ποὺ κυβερνοῦν. Ὅχι ἡ ἀβουλία τῶν κυβερνητῶν, ἀλλὰ ἡ δική μας ἁμαρτία, ἡ εἴσπραξις τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ἐκεῖνη ἔκανε τὰ ἄνω κάτω, ἐκεῖνη ἔφερε ὅλα τὰ κακά, ἐκεῖνη προκάλεσε τοὺς πολέμους, ἐκεῖνη συντέλεσε στὴν ἥττα. Δὲν πλημύρισε ἀπὸ ἄλλοῦ τὸ πλῆθος τῶν δυσαρέστων ποὺ μᾶς βρῆκε, παρὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν αἰτία. Ὡστε, κι ἂν ἀκόμη εἶναι κάποιος Ἀβραὰμ αὐτὸς ποὺ κυβερνᾶ, ἢ Μωυσῆς ἢ Δαβὶδ ἢ Σολομών, ὁ πιὸ

σοφός, ἢ ὁ πιὸ δίκαιος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅσο ἐμεῖς συμπεριφερόμαστε ἄσχημα, θὰ ἦταν ἄσχετος μὲ τὴν αἰτία τῶν κακῶν. Πῶς καὶ μὲ ποιὸ τρόπο;

Γιατί, ἂν βέβαια εἶναι ἀπὸ τοὺς πιὸ παράνομους, ἢ δική μας ἀβουλία καὶ ἀταξία τὸν δημιουργῆσε, τὰ δικά μας ἁμαρτήματα προξένησαν τὴν πληγή. **Διότι τὸ νὰ ἔχουμε ἄρχοντες σύμφωνα μὲ τὶς διαθέσεις μας, δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, παρὰ αὐτό, ὅτι δηλαδὴ ἐπειδὴ εἴχαμε ἀπὸ πρὶν ἁμαρτήσῃ, γι' αὐτὸ ἀποκτήσαμε τέτοιον ἄρχοντα, εἴτε εἶναι κάποιος ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους, εἴτε ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ χειρίζονται τὶς κοσμικὲς ἐξουσίες.**

Ἄλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι δίκαιος, καὶ τόσο δίκαιος, ὥστε νὰ ἔχει φθάσει τὴν ἀρετὴ τοῦ Μωυσῆ, δὲν θὰ μπορέσει αὐτοῦ μόνου ἡ δικαιοσύνη νὰ καλύψει τὰ ἀμέτρητα πταίσματα τῶν ὑπηκόων του. Καὶ αὐτὸ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸ διαπιστώσῃ ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Μωυσῆ, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑποστῆ πολλὰ δεινὰ γιὰ τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαὸ καὶ εἶχε κάνει πολλὰς ἱκεσίες στὸν Θεὸ γι' αὐτόν, ὥστε νὰ κληρονομήσῃ τὴν χώρα ποὺ τοῦ εἶχε ὑποσχεθεῖ· ἀλλὰ ὅταν ὁ λαὸς αὐτὸς ἀπομάκρυνε τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας ἐξ αἰτίας τῶν παρανομιῶν του, δὲν στάθηκε ἱκανὴ ἡ δέσπῃ του νὰ ἀλλάξῃ τὴν δίκαιη ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔπεσε (χάθηκε) ὅλος ὁ λαὸς στὴν ἔρημο. Ἄν καὶ βέβαια ποιὸς ἦταν πιὸ δίκαιος ἀπὸ τὸν Μωυσῆ; Ἡ ποιὸς εἶχε περισσότερη παρηρσία πρὸς τὸν Θεό;

Λέγεται βέβαια ὅτι ἰσχύει ἡ δέσπῃ τοῦ δικαίου, ὅταν ὅμως εἶναι ἐνεργουμένη, δηλαδὴ ὅταν βοηθεῖται ἀπὸ τὴν μετάνοια καὶ ἐπιστροφὴ ἐκείνων γιὰ τοὺς ὁποίους γίνεται. Ἐκείνους ὅμως, ποὺ ἡ συμπεριφορὰ τους εἶναι ἀμετανόητη καὶ ἀνεπίστρεπτη, πῶς θὰ μπορούσε νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸν ἐμποδίζουν μὲ τὰ ἔργα τους;...

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ανακοίνωσις Αποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 4ης/17ης Μαΐου 2023

ΤΗΝ Τετάρτην, 04/17-05-2023, συνήλθεν εἰς ἑνδεκάτην τακτικὴν Συνεδρίαν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου, ἐν τῇ Αἰθούσῃ Συνεδριάσεων τῆς Ἁγίας Φιλοθέης, Κλειδίου 6, Πετράλωνα, εἰς Ἀθήνας καὶ τῇ συμμετοχῇ ἑτέρων ἑξ Ἀρχιερέων, συνεζήτησε δὲ καὶ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1. Ἐγένετο ἐνημέρωσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς περὶ τῆς προσφάτου ἐπισκέψεως αὐτοῦ ἐν Γεωργία καὶ τῶν ἐκεῖ θετικῶν ἐξελίξεων.

2. Συνεζητήθη ἡ αἴτησις προσχωρήσεως Κληρι-

κοῦ τινὸς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, προερχομένου ἐκ τοῦ νέου ἡμερολογίου καὶ ἀπεφασίσθη ἡ περαιτέρω διερεύνησις τοῦ θέματος.

3. Ἀνετέθη εἰς τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανὸν ἡ Εἰσήγησις ἐπὶ τοῦ θέματος ἐνδεχομένης Ἀγιοκατατάξεως τοῦ Μακαριστοῦ Γέροντος Ἱερωνύμου τῆς Πάρνηθος († 1943).

4. Συνεζητήθησαν λεπτομέρειαι περὶ τῆς ἐπιχειμένης Συνάξεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου κατὰ τὴν Τρίτην, 17ην/30ὴν Μαΐου 2023, καὶ ἐλήφθησαν σχετικαὶ ἀποφάσεις.

5. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀντεμετώπισε καὶ ἕτερα ἅτινα ζητήματα τρεχούσης φύσεως.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

Ανακοίνωσις Αποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 2ας/15ης Ἰουνίου 2023

Τὴν Πέμπτην, 02 / 15 Ἰουνίου 2023, συνήλθεν εἰς δωδεκάτην τακτικὴν Συνεδρίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου, ἐν τῇ Αἰθούσῃ Συνεδριάσεων τῆς Ἁγίας Φιλοθέης, Κλειδίου 6, Πετράλωνα, εἰς Ἀθήνας καὶ τῇ συμμετοχῇ ἑτέρων ἑπτὰ Ἀρχιερέων, συνεζήτησε δὲ καὶ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1. Ἐγένετο τηλεδιάσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου μετὰ τῶν Πανιερ. Μητροπολιτῶν κ. Ἀγαθαγγέλου τῆς ΡΟΕΔ καὶ κ. Φωτίου Τριάδιτza Βουλγαρίας περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως τῶν ἐν Ρουμανία Γνησίων Ὁρθοδόξων.

2. Συνεζητήθη αἴτησις προσχωρήσεως φερομένου τινὸς ὡς Κληρικοῦ, προερχομένου ἐξ ὁμάδος ψευδοκληρικῶν καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως γίνῃ δεκτὸς

διὰ κανονικῆς χειροτονίας.

3. Ἐξητάσθη ἡ αἴτησις προσχωρήσεως τοῦ Ἱερομ. Κυρίλλου, κατὰ κόσμον Hanibal Parulian Situmeang, ἐκ Τζακάρτας, Ἰνδονησίας, χειροτονία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας. Ὁ αἰτῶν θὰ γίνῃ δεκτὸς διὰ κανονικῆς χειροθεσίας.

4. Ἐγένετο δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν Κληρικὸς τις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, προερχόμενος ἐκ τοῦ νέου ἡμερολογίου, καὶ ἀπεφασίσθη ἡ περαιτέρω διερεύνησις τοῦ θέματος αὐτοῦ.

5. Συνεζητήθη σχέδιον ἀνακοινώσεως περὶ τοῦ πολέμου ἐν Οὐκρανία.

6. Ἐγένετο ἡ ἀποτίμησις τῆς προσφάτου Συνάξεως Κληρικῶν ἐν Ἀθήναις. Παρομοία Σύναξις προγραμματίζεται νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον.

7. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀντεμετώπισε καὶ ἕτερα ἅτινα ζητήματα τρεχούσης φύσεως.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

Σύναξη Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας μας

ΤΗΝ Τρίτη, 17/30-05-2023, μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Χριστιανουπόλεως, πραγματοποιήθηκε Ἱερατική Σύναξη διὰ τοὺς Κληρικούς τῆς Ἐκκλησίας μας, κυρίως τῆς Νοτίου Ἑλλάδος, στὸν Καθεδρικό Ἱερό Ναό Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου Νέας Φιλαδελφείας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὴν πρωΐαν, τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου.

Κατὰ τὴν ἔναρξη τῆς Συνάξεως, στίς 11 π.μ., σύντομη Εἰσαγωγή στό θέμα αὐτῆς ἔκανε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Φώτιος. Παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ἀττικῆς & Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος, Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος, Δημητριάδος κ. Φώτιος, Ὠρωποῦ & Φυλῆς κ. Κυπριανός, Λαρίσης & Πλαταμῶνος κ. Κλήμης καὶ Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος. Ἐπίσης, πολλοὶ Κληρικοί.

Στὴν συνέχεια, ὁ Εἰσηγητὴς Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος κ. Κλήμης ἀνέπτυξε τὸ θέμα περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, μέ ἔμφαση στὴν διακονία τοῦ Πανευματικοῦ πατρός στὴν Ἐκκλησία καὶ κυρίως στὴν φροντίδα γιὰ καλὴ μετάνοια ἀπάντων τῶν Κληρικῶν, οἱ ὅποιοι γιὰ πλεί-

στους λόγους ὀφείλουν νὰ βιώνουν τὴν Μετάνοια καὶ νὰ ἐξομολογοῦνται συχνά στὸν δικό τους Πνευματικό πατέρα. Ἡ ἔκτενης σημαντικὴ αὐτὴ Εἰσήγησις δημοσιεύεται ἐν συνεχείᾳ στὸ πρῶτο μέρος τῆς.

Ἀκολούθησε ὑποβολὴ δεκάδων ἐρωτημάτων, εἴτε γραπτῶς εἴτε προφορικῶς, ἀπὸ τοὺς παρισταμένους Κληρικούς μας, οἱ ἔμπεριστατωμένες ἀπαντήσεις στίς ὁποῖες ἀπὸ μέρους κυρίως τοῦ Εἰσηγητοῦ κάλυψαν εὐρεία σχετικὴ θεματολογία.

Τέλος δὲ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Καλλινίκος ἐπιλόγισε τὴν Σύναξη ἐκφράζοντας εὐχαριστίες πρὸς τὸν ὁμιλήσαντα Σεβ. Λαρίσης κ. Κλήμента καὶ τοὺς λοιποὺς παρισταμένους Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱερεῖς, ὑπενθυμίζοντας τὸν θεραπευτικὸ χαρακτήρα τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ τὴν θυσιαστικὴ διακονία ἀπὸ μέρους τῶν Πνευματικῶν κατὰ τὴν ἐνάσκησή του ἐν Μετανοίᾳ. Ἀκολούθησε ἀναμνηστικὴ φωτογραφία ὅσων Κληρικῶν παρέμειναν, διότι κάποιοι ἐξ αὐτῶν εἶχαν ἤδη ἀπέλθει λόγω τοῦ παρελθόντος τῆς ὥρας καὶ ἐπίσης, στὴν αἴθουσα στό ἰσόγειο τοῦ Ναοῦ, παρετέθη τράπεζα γιὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς καὶ Διακόνους.

Τὸ Μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς καὶ ἡ βίωσις τῆς Μετανοίας ἀπὸ τοὺς Κληρικοὺς

[Μέρος Α']

Εἰσήγησις στὴν Σύναξιν Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος
Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Ἀθανασίου Νέας Φιλαδελφείας
Τρίτη, 17/30-5-2023

† Μητροπολίτου Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος Κλήμεντος

Μακαριώτατε Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς
Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Α'. Εἰσαγωγή

ΕΙΝΑΙ μεγάλη τιμὴ γιὰ τὴν ἐλαχιστότητά μου νὰ ἀπευθύνομαι στὴν ἀγάπη σας, κατ' ἀνάθεσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ ἓνα πάρα πολὺ σημαντικό καὶ καθοριστικὸ γιὰ τὴν πνευματικὴ πορεία μας θέμα, γι' αὐτὸ παρακαλῶ γιὰ τὴν εὐχή, προσοχή καὶ ὑπομονή σας.

Ὅλοι μας γνωρίζουμε πολλὰ πράγματα γιὰ τὸ ἱερὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως ἀπὸ τὰ παιδικὰ μας χρόνια. Χωρὶς Ἐξομολόγησι, χριστιανικὴ ζωὴ δὲν νοεῖται.

Πρὶν ἀπὸ τὴν χειροτονία μας ἰδίως σὲ κάθε ἱερατικὸ βαθμὸ, ἡ Ἐξομολόγησι ἦταν τὸ βασικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν εἰσόδουσί μας στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Ἄνευ αὐτῆς θὰ ἦταν πραγματικὴ ἀδιανόητος, καὶ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τοὺς κατὰ Θεὸν Πατέρες μας, νὰ ἀποτολμήσουμε τὴν περαιτέρω ἀνάβασή μας στοὺς ἀναβαθμοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ φρικτοῦ Θυσιαστηρίου, ὅπου ἱεουργοῦνται τὰ ἅγια Μυστήρια τῆς Πίστεως καὶ Σωτηρίας μας.

Ἀλλὰ καὶ δὲν μπορούμε νὰ σταθοῦμε ἀξίως στὸν φοβερὸ τοῦτο Τόπον τῆς θείας Παρουσίας, ἂν δὲν ἀναβαπτίζομαστε ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ τακτικὰ στὸν ἱερὸ Λουτήρα τῆς Μετανοίας, ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ μας Πατρὸς. Εἴμαστε κι ἐμεῖς ἄνθρωποι χοϊκοί, «σάρκα φοροῦντες καὶ τῷ κόσμῳ οἰκοῦντες», καὶ φέρουμε ποικίλα στίγματα παθῶν καὶ ἁμαρτιῶν. Ἐχουμε ἀμεση ἀνάγκη μυστηριακῆς καθάρσεως γιὰ νὰ διώχνουμε τοὺς ρύπους τοῦ ἐπικάθηται στὴν ψυχὴ μας, ὥστε νὰ δυνάμεθα «μετὰ παρησίας, ἀκατακρίτως» νὰ ἐπιτελοῦμε τὴν ἱεουργία τῶν θείων Μυστηρίων καὶ νὰ ἀγιάζουμε τὸν πιστὸ λαό, ἀγιαζόμενοι ταυτοχρόνως κι ἐμεῖς «ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ».

Ὅσο καλύτερη ἡ Μετάνοιά μας, τόσο πιὸ πλουσίως εὐλογημένη καὶ ἀποδοτικὴ θὰ εἶναι ἡ ποιμαντικὴ διακονία μας. Ὅσο, ἀντίθετα, παραμελοῦμε πρῶτοι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, οἱ καταξιοθέντες τῆς μεγίστης ἱερατικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας, νὰ βιώνουμε τὴν Μετάνοια καὶ νὰ προσφεύγουμε στὸν Πνευματικὸ μας, τόσο ἡ ψυχὴ μας θὰ ἐπιβαρύνεται καὶ ἡ διακονία μας θὰ παρεμποδίζεται.

Ἄρα λοιπὸν εἶναι καίριας σημασίας τὸ θέμα τοῦ καλούμεθα νὰ ἀναπτύξουμε, διότι χωρὶς καλὴ καὶ σταθερὴ πνευματικὴ βάση, εἶναι ἀδύνατον νὰ μᾶς χαρισθοῦν παρὰ Κυρίου πνευματικὲς δωρεές καὶ εὐλογίες. Καὶ τότε, πῶς θὰ ἀνταποκριθοῦμε στὶς πάρα πολὺ κρίσιμες προκλήσεις τοῦ ἀντιμετωπίζουμε; Πῶς θὰ μᾶς ἐμπιστευθεῖ ὁ Σωτῆρας μας χάρισμα ἀληθινῆς Ὁμολογίας, ἂν ἡ ψυχὴ μας πάσχει σὲ μικρὸ ἢ σὲ μεγάλο βαθμὸ, ἀλλὰ ἐμεῖς δὲν φροντίζουμε περὶ τούτου, παρὰ ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον μας παραμένει ἔξω ἀπὸ ἐμᾶς, στὸ νὰ σώσουμε ὅλους τοὺς ἄλλους;

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὴν σοφὴ ἐπιλογή τοῦ θέματός μας ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδό μας καὶ εἶθε ἡ διαπραγματεύσει του νὰ ἀποτελέσει ἔναυσμα γιὰ καλύτερη πνευματικὴ ἀνακαίνισις πρωτίστως ἡμῶν αὐτῶν, ὥστε νὰ ἐλπίζουμε σὲ καλύτερη κατὰ Θεὸν πορεία προσωπικῶς καὶ συλλογικῶς.

Β'. Γενικὰ περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως

Δημιουργηθήκαμε, ὡς γνωστόν, «κατ' εἰκόνα Θεοῦ», στολισμένοι μὲ κάθε θεῖο ἀγαθὸ, ἀποβλέποντες στὸ «καθ' ὁμοίωσιν». Ἐνα ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ, μὲ τὰ ὁποῖα μᾶς προίκισε ὁ Πανάγαθος Τριαδικὸς Θεὸς μας, ἦταν καὶ τὸ *αὐτεξούσιο*, δηλαδὴ τὸ νὰ παραμένουμε μὲ τὴν θέλησή μας, ἐκούσια, στὴν κοινωνία μὲ τὸν Θεὸ μέσω τῆς ὑπακοῆς μας στὸ θεῖο πρόσταγμα τοῦ Δημιουργοῦ μας. Ὅμως, μὲ ὑπόδειξη τοῦ πονηροῦ διαβόλου, παρακούσαμε καὶ ἐπιλέξαμε τὴν ἀνυπακοὴ στὴν θεῖα Ἐντολή. Αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ σκοτισθοῦμε, νὰ χωρισθοῦμε ἀπὸ τὴν ὄντως Ζωὴ καὶ νὰ καταλήξουμε στὸν θάνατο, διότι «τὰ ὁμῶνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος» (Ρωμ. 6, 23).

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἔχασε τὴν θεοῦφανη στολή τῆς θείας Δόξης, ἀπογυμνώθηκε, καὶ βρέθηκε ἐκτὸς τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς, «ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου».

Μετὰ τὴν πτώσι τῶν Πρωτοπλάστων, ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου τραυματίσθηκε θανάσιμα καὶ ὑποτάχθηκε στὴν φθορά, στὴν ἀσθένεια καὶ στὸν θάνατο. Ὅμως, ἐμεῖς ἦταν τοῦ χωρισθήκαμε ἀπὸ τὸν Θεὸ, ἐμεῖς ἀλλοιωθήκαμε στὸ χειρότερο, ἐμεῖς ἀποδειχθήκαμε ἐχθροὶ καὶ ἀντίπαλοι τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Πλάστου μας.

Πάθη καὶ ἁμαρτία συναποτέλεσαν τὴν πνευματικὴ ἀσθένεια τοῦ ἀνθρώπου, τὴν κίνησή του ἀπὸ τὸ κατὰ φύσιν στὸ παρὰ φύσιν, γι' αὐτὸ καὶ ὁ πεπτωκῶς ἄνθρωπος στέναζε καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεόν: «*ἴασαι τὴν ψυχὴ μου, ὅτι ἤμαρτόν σοι!*»!

Ὅμως, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μας παρέμεινε ἀναλλοίωτη καὶ ἐτοίμαζε τὴν σωτηρία μας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Οἰκονομίας. Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε γιὰ νὰ θεραπεύσει τὴν ἀσθένεια, τὴν φθορὰ καὶ τὸν

θάνατο. Ὅταν ἔφθασε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος «*εὐδοκία τοῦ Πατρὸς καὶ συνεργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*» ἐνανθρώπησε ἀτρέπτως «*ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας*», σταυρώθηκε καὶ ἀναστήθηκε, προκειμένου νὰ θεραπευθεῖ «*τὸ μέγα τραῦμα, ὁ ἄνθρωπος*»!

Ὁ Χριστὸς μας ταπεινώθηκε ὡς ἄνθρωπος καὶ ἔλαβε πάνω Του τὴν δική μας αἰσχύνη, γιὰ νὰ μᾶς ἐνδύσει μὲ τὴν Ἀνάστασή Του καὶ πάλι τὸν φωτεινὸ Χιτῶνα τῆς θείας Δόξης Του. Μὴ λησμονοῦμε ὅτι «*ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνης καταφρονήσας*» (Ἐβρ. 12, 2), γιὰ νὰ ἐξαλείψει τὴν δική μας αἰσχύνη καὶ νὰ μᾶς σώσει. Αὐτὸ ἔχει πολὺ μεγάλη σημασία γιὰ μᾶς, ὅπως θὰ ποῦμε παρακάτω. Διότι, γιὰ τὴν σωτηρία μας εἶναι πλέον ἀναπόφευκτη ἡ ἐκούσια ἀποδοχὴ τῆς αἰσχύνης, τῆς ντροπῆς, ὡς ἔκφραση τῆς ἀληθινῆς Μετανοίας μας.

Ἡ ἀναγέννησή μας ἐν Χριστῷ διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπιτυγχάνεται μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα καὶ τὸ Χρῖσμα. Ὅμως, ἡ ροπή πρὸς τὴν ἁμαρτία παραμένει μέσα μας. Ὁ φωτεινὸς Χιτῶνας ποὺ ἐνδύεται ἡ ψυχὴ μας κινδυνεύει νὰ ρυπωθεῖ καὶ νὰ διαρραγεῖ πολὺ εὐκόλα. Ὁ ἐχθρὸς διάβολος μᾶς πειράζει ἀκαταπαύστως καὶ μᾶς φλέγει μὲ τὶς ἡδονές. Καὶ πάλι τὸ αὐτεξούσιο δοκιμάζεται μέσα στὸν νέο Παράδεισο τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ φανεῖ ἡ προαίρεσή μας. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Μετανοία μας εἶναι πλέον ἄκρως ἀπαραίτητη γιὰ τὴν σωτηρία μας, ἀφοῦ μᾶς ἐπαναφέρει στὴν ἐν Χριστῷ πορεία μας καὶ μᾶς καθαίρει ἀπὸ τὰ ρυπαρὰ τραύματα τῆς εὐπερισταίου ἁμαρτίας.

Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μας ἦλθε ὡς *Ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων* γιὰ νὰ καλέσει σὲ Μετανοία ὄχι δικαίους, ὅσους δηλαδὴ νομίζουν ὅτι εἶναι δίκαιοι, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς (Λουκ. 6, 31-32), δηλαδὴ ὅλους μας («*πάντας ἀνθρώπους*»). Αὐτὸς παρεῖχε συγχώρηση αὐθεντικῶς, ὡς Θεάνθρωπος. Μετὰ δὲ τὴν Ἀνάστασή Του χάρισε στοὺς Μαθητὲς Του τὴν Ἁγιοπνευματικὴ δωρεὰ τῆς ἀφέσεως: «*Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς (συγχωροῦνται)· ἂν τινων κρατήτε, κεκράτηνται (δὲν συγχωροῦνται)*» (Ἰω. 20, 22-23).

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου συνεστήθη τὸ φιλόκωπο Μυστήριον τῆς ἱεράς Ἐξομολογήσεως. Κι ἔτσι, διὰ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν γνησίων διαδόχων τους, ἡ θαυμαστὴ αὐτὴ ἐξουσία μεταβιβάζεται στὴν ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, πρὸς σωτηρίαν πάντων τῶν μετανοούντων μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

Γράφει πολὺ ὠραία ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης: «*Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἓνα κοινὸν ἱατρεῖον ὅπου ἱατρεύει ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὅπου πληγωθοῦν νοητῶς ἀπὸ τὸν διάβολον. Καθὼς λοιπὸν ὅσοι ἔχουν πληγὰς εἰς τὸ σῶμα ἀναγκάζονται νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν ἱατρὸν νὰ τοὺς ἱατρεύσῃ ἵνα μὴ ἀποθάουν, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὅσοι χριστιανοὶ εἶναι πληγωμένοι μὲ νοητὰς πληγὰς τῶν παθῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας, εἰς ἀνάγκην μεγάλην εὐρίσκονται διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ κοινὸν ἱατρεῖον τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ δείξουν τὰς πληγὰς των εἰς τὸν Πνευματικὸν καὶ νὰ λάβουν παρ' αὐτοῦ τὰ ἐπιτήδεια ἱατρικὰ καὶ ἐμπλαστρα, διὰ νὰ ἱατρευθοῦν. Διότι ἂν καταφρονήσουν καὶ δὲν ὑπάγουν, σήπονται οἱ πληγές των καὶ τοὺς προξενοῦν ψυχικὸν καὶ αἰώνιον θάνατον*» (Χριστοθήθεια τῶν Χριστιανῶν, Λόγος ΙΒ', μέρος α', ἐκδ. Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1974, σελ. 295).

Ὡς πρὸς τὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως, γνωρίζουμε ὅτι στὰ πρῶτα χριστιανικὰ χρόνια γινόταν δημόσια, ἀλλὰ τοῦτο δὲν συνεχίσθηκε γιὰ προφανεῖς λόγους διαφυλάξεως ἀπὸ σκανδαλισμὸ καὶ δημόσιο στιγματισμὸ.

Τὰ κύρια στοιχεῖα τοῦ ἦταν ἡ ἐν μετανοίᾳ ἐξαγόρευση τοῦ προσερχομένου πιστοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου ἢ τοῦ

ὀριζομένου ἀπὸ αὐτὸν Κληρικοῦ ἐπὶ τῆς μετανοίας, καὶ ἡ παροχὴ ἀφέσεως διὰ συγχωρητικῆς εὐχῆς καὶ ἐπιθέσεως τῆς χειρὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐξομολογουμένου.

Γιὰ ἀληθινὴ Μετανοία χρειάζεται πρῶτιστως *ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτίας καὶ συναίσθηση τῆς ἁμαρτωλότητος*. Ἐπίσης, ἐσωτερικὸς πόνος γι' αὐτὴν, δάκρυα, ἀποστροφή τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀποφυγὴ νέας πτώσεως εἰς αὐτήν. Μακρὰν τοῦ Θεοῦ, στὸ πνευματικὸ σκοτάδι, τέτοια δυνατότητα δὲν ὑπάρχει. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔλθει «*εἰς ἑαυτὸν*» καὶ ἀποδεχθεῖ τὴν πίστη καὶ τὴν ἔλευση τοῦ φωτὸς τῆς Χάριτος, τότε πλέον ἀποκτᾷ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτωλότητος. Τὸ πιὸ βασικὸ ἐμπόδιο γι' αὐτὸ εἶναι ἡ *ὑπερηφάνεια*. Αὐτὴ σκληραίνει τὴν καρδιά καὶ τυφλώνει τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥστε ὁ αἰχμάλωτος στὰ πάθη ἄνθρωπος νὰ νομίζει ψευδῶς καὶ σφαλερῶς ὅτι ὅλα σὲ αὐτὸν πηγαίνουν περίφημα καὶ ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκη κανενός.

Γιὰ νὰ ἐξέλθουμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐπικίνδυνη πλάνη, πρέπει νὰ ἀκοῦμε συνεχῶς τὴν κλήση τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅπως τὴν ἐξέφρασαν τόσο ὁ Τίμιος Πρόδρομος, ὅσο καὶ ὁ Κύριός μας, καθὼς καὶ οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι: «*Μετανοεῖτε!*» (Μαθ. 3, 1-2· 4, 17· Πράξ. 2, 38). Ἡ πρώτη καὶ κύρια διακονία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἦταν νὰ κηρύττουν «*ἵνα μετανοήσωσι*» (Μάρκ. 6, 12). **Αὐτὸ συνιστᾷ τὸ κύριο ἔργο καὶ τὴν βασικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον.**

Μετανοία σημαίνει ἀλλαγὴ νοῦ, σκέψεων, ἐπιθυμιῶν καὶ ἀποφάσεων· σημαίνει ἀλλαγὴ ζωῆς, προσανατολισμοῦ, πορείας καὶ κατευθύνσεως.

«Μετανοία ἐστὶ τὸ μισῆσαι τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀγαπήσαι τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐκκλῖναι ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ ποιῆσαι τὸ ἀγαθόν... καὶ μεταμέλλεσθαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ καταφεύγειν ἐν συντετριμμένῃ καρδίᾳ πρὸς αὐτόν», σύμφωνα μὲ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ (Ὁμιλία ΝΘ', κεφ. 9, ΕΠΕ 11, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 492).

Οἱ ἁμαρτίες «γράφονται» καὶ συνιστοῦν βαρὺ χρέος. Ξεγράφονται μὲ τὴν Μετανοία καὶ Ἐξομολόγηση, διαφορετικὰ τὸ χρέος ὅλο καὶ αὐξάνει καὶ μεγαλώνει ὑπερβολικὰ.

Ὁ Κύριος δὲν παύει νὰ καλεῖ τὸ πλάσμα Του σὲ Μετανοία μὲ διάφορους τρόπους: μὲ ἐλέγχους συνειδήσεως, μὲ θλιβερὰ καὶ δυσάρεστα γεγονότα καὶ συμβάντα, μὲ ἀποτυχίες καὶ παθήματα· ἢ ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄκουσμα κάποιου κηρύγματος, κάποιας πνευματικῆς συζητήσεως, κάποιας ἐπωφελοῦς ἀναγνώσεως κ.λπ. Τότε ἡ ἐπίκληση τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ προσφυγὴ σὲ διακριτικὸ Πνευματικὸ γιὰ ἐξαγόρευση εἶναι ἀναπόφευκτη. Δὲν φθάνει νὰ κατηγοροῦμε τὸν ἑαυτὸ μας ὡς ἁμαρτωλὸ, χωρὶς νὰ ἐξαγορευόμαστε. Καὶ ἐπίσης, δικαιολογίες τύπου: «ἐγὼ ἔτσι εἶμαι φτιαγμένος, δὲν ἀλλάζω» κ.λπ. ἀποτελοῦν πεισματικὴ καὶ ἐγωπαθεῖ ἐμμονὴ στὴν ἀμετανοησία καὶ αἰχμαλωσία στὰ πάθη καὶ στὸν διάβολο.

Ἡ ἀνακαινιστικὴ χάρις τῆς θείας δωρεᾶς καὶ ἡ ἄφεση τῆς ἀσέβειας τῆς καρδίας ἐπέρχεται μόνον διὰ τῆς αἰσχύνης τῆς Μετανοίας ἐνώπιον ἄλλου, ἤτοι τοῦ Πνευματικοῦ. Τὸ νὰ ἐξαγορεύσεις τὴν ἀνομίαν σου στὸν Κύριο (Ψαλμ. 31, 5) μὲ τὸν τρόπο αὐτό, εἶναι ὅπως δὴποτε ντροπιστικὸ καὶ ἐπώδυνο. Χωρὶς ὅμως τοῦτο, δὲν συγχωρεῖσαι καὶ θὰ ὑποστεῖς κατασχύνη στὴν τελικὴ Κρίση ἐνώπιον Ἀγγέλων καὶ τοῦ κόσμου παντός. Συμφέρει ἡ μικρὴ αἰσχύνη ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ ἀπὸ κάθε ἄποψη, καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὁποιας εὐθύνης χωρὶς δικαιολογίες, γιὰ νὰ θεραπευθοῦμε ἀπὸ τὸν ὄγκο τῆς ὑπερηφανείας καὶ φιλαμαρτησίας καὶ νὰ προσελεύσουμε τὴν θεία Χάρη.

Μία προσπάθεια ὑπεκφυγῆς μας ἀπὸ τὴν πνευματικὴ μας εὐθύνη γιὰ τὶς ὁποῖες πτώσεις μας, μικρὲς ἢ μεγάλες,

είναι να ρίψουμε όλη την εϋθύνη στον πονηρό ή στους άλλους ανθρώπους. Βέβαια, ο πειραστής διάβολος έχει μερίδιο στην παρακίνησή μας να διαπράξουμε άμαρτία, αλλά αυτή είναι η δουλειά του. Αυτός πάντοτε αυτό κάνει και θα κάνει. Το πρόβλημα είναι γιατί οι άπατηλές ύποδειξεις του βρίσκουν μέσα μας απήχηση; **Κανείς δεν άμαρτάνει έξαναγκαστικά. Μὲ τὴν θέλησή μας άμαρτάνουμε.** Κάτι μέσα μας πάσχει, είναι άθεράπευτο και έλκύεται από την άμαρτία. Κάποιος λεπτός λογισμός μέσα στην ψυχή μας δημιουργεί φλεγμονή, έσωτερική ταραχή και έσωτερικό άναβρασμό, ώστε να αναδύεται, άφορμής και εϋκαιρίας δοθείσης, κάτι τὸ άμαρτωλὸ πρὸς τὰ έξω. Κάποιες καλά κρυμμένες κακίες υπάρχουν ίσως μέσα μας, μὴ ένοχλούμενες, οἱ ὁποῖες φανερώνονται όταν προκύψει κάποια σχετική αίτια, κάποιος πειρασμός, ξαφνιάζοντας και έμάς τους ίδιους! Και άναλογίζομαστε μὲ άπορία: Ποῦ ἦταν κρυμμένο αὐτὸ τὸ φοβερὸ ἀγκάθι;...

Βεβαίως, κάθε τέτοια θλιβερή και έπώδυνη διαπίστωση δὲν πρέπει να μᾶς ὀδηγῆί σε άπελπισία και άπογοήτευση, οὔτε σε άδιαφορία και άγνόηση. Χρειάζεται πνευματική άνδρεία για καλή Μετάνοια. Άμέσως μετὰ τὴν ὅποια πώση, τὸ πιὸ σημαντικό είναι να μὴν δοθεῖ καθόλου χρόνος στην ὀλιγωρία, αλλά να συνεχισθεῖ ἡ προσευχή (ὁ κανὼνας προσευχῆς) και μάλιστα να ένταθεῖ. Ἄν αφήσουμε τὴν προσευχή δῆθεν από ντροπή και έλλειψη παρηρησίας, τότε δὲν θα βροῦμε Μετάνοια, θα σκληρύνουμε και θα χειροτερεύσουμε.

Μὲ τὴν πρώτη εϋκαιρία καταφεύγουμε στον Πνευματικὸ πατέρα, ὁ ὁποῖος ὀφείλει να διατηρεῖ πάντοτε τὴν καρδιά του ανοικτή για τὰ τέκνα του, σὰν καλὸς και στοργικὸς πατέρας, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἐξομολόγηση δὲν γίνεται σε Εἰκονίσματα, οὔτε τὴν άποφεύγουμε λόγω ντροπῆς. Ἄν ἔχουμε ὄντως Μετάνοια και προετοιμασία, δὲν καθυστεροῦμε στο ἱερὸ Μυστήριο, αλλά εἴμαστε γρήγοροι και σαφεῖς, χωρίς λεπτομέρειες και πολυλογίες, χωρίς έλαφρυντικές σοφιστεῖες και μάλιστα χωρίς αὐθάδειες ἢ και πεισματικές αντίρρῆσεις.

Πρέπει να ἔχουμε έμπιστοσύνη στον Πνευματικὸ μας πατέρα και να δεχόμαστε τοὺς λόγους του κατὰ τὴν πνευματική μας καθοδήγηση ὡς από Θεοῦ, για τὴν θεραπεία τῆς τάλαιπώρου ψυχῆς μας. Δεχόμαστε τὶς ὀδηγίες και ὑποδείξεις του μὲ ὑπακοή, διότι ἂν δὲν κάνουμε ὑπακοή στον Πνευματικὸ, τότε ἐξ ανάγκης θα κάνουμε ὑπακοή «σε πολλὰ άφεντικά», σε πάθη και αδυναμίες, και θα παραμένουμε αλύτρωτοι δέσμιοι τοῦ ἐγώισμοῦ και τοῦ άθεράπευτου θελήματός μας.

Τὸ να ταπεινώνουμε τὸν εἰαυτό μας ἐνώπιον ἐνὸς ἀπλοῦ, θεοφοβούμενου Κληρικοῦ, ἔχει πολὺ μεγαλύτερη ἀξία στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ από τὸ να διαπρέπουμε στις δῆθεν δάφνες και έπιτυχίες μας, δρέποντες τοὺς πικροὺς καρπούς τοῦ ἀνυποτάκτου ἐγὼ μας.

Τὰ άμαρτήματά μας μπορεῖ να χρειάζονται να «κανονισθοῦν», να λάβουμε δηλαδή έπιτίμια. Αὐτὰ δὲν άποτελοῦν «τιμωρία» για «ίκανοποίηση» τῆς τρωθείσης θείας δικαιοσύνης, κατὰ δυτική δικανική έννοια.

Ὁ Θεὸς συγχωρεῖ διὰ τῆς Ἀγάπης και τοῦ τιμίου Αἵματος Του, ὅμως ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐξετράπη σοβαρά, ἔχει ανάγκη καθάρσεως, ὑπενθυμίσεως, συγκρατήσεως και προσευχῆς. Τὰ έπιτίμια είναι παιδαγωγικά θεραπευτικά φάρμακα. Ἄν ὁ έξομολογούμενος καταλάβει ἔμπρακτα ὅτι ἡ κάθε σοβαρὴ πώση στοιχίζει ἀκριβά, θα τὸ ξανασκεφθεῖ πάρα πολὺ για να ξαναπέσει μὲ εϋκολία. Ἡ κατάργηση τῶν

έπιτιμίων, ἢ ἡ πλήρης έλαχιστοποίησή τους από τοὺς συγχρόνους ἰδίως Πνευματικὸς, μὲ τὸ πρόσχημα βοήθειας και μὴ έκφοβισμού και άπομακρύνσεως τῶν προσερχομένων, μᾶλλον δὲν βοηθεῖ, ἔστω κι ἂν βεβαίως χρειάζεται μεγάλη διάκριση και συγκατάβαση στην οἰκονόμηση τῶν διαφόρων περιπτώσεων.

Ἄλλωστε, είναι ανάγκη να δοκιμασθεῖ ἡ σταθερότητα τοῦ μετανοοῦντος, ὡστε να καταστεῖ ἄξιος έμπιστοσύνης θεῶν δωρεῶν και εϋλογιῶν. Ἄπαιτοῦνται «καρποὶ μετανοίας» για να μὴν άπορριφθοῦμε ὡς ἀνάξιοι δοῦλοι, ράθυμοι και άμετανόητοι.

Οἱ δὲ καρποὶ τῆς καλῆς Ἐξομολογήσεως είναι ἡ συγχώρηση και ἄφεση τῶν άμαρτιῶν, ὅπως και ἡ μακαριότητα τῆς ψυχικῆς έλευθερίας, γαλήνης και ἀγαλλιάσεως. Τίποτε στην γῆ δὲν ὑπάρχει παρόμοιο, διότι ἐδῶ ἡ δωρεὰ είναι θεία, πρόκειται για Μυστήριο στο ὁποῖο δρᾷ ἡ πανσθενουργὸς χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καμιά άμαρτία δὲν είναι άσυγχώρητη, παρὰ μόνον ἡ άμετανόητη και άνεξαγόρευτη. Και ὁποῖος Πνευματικὸς τολμᾷ να τίθεται πάνω από τὴν Φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ και να άπελπίζει Χριστιανό, ὅτι ἡ άμαρτία του, ἀκόμη και ἡ πιὸ φρικτὴ και εἰδεχθῆς, είναι άσυγχώρητη ἢ ἔστω ὅτι ἡ συγχώρησή της είναι ἀμφίβολη, τότε αὐτὸς ὁ Πνευματικὸς πρέπει να παυθεῖ από τὴν διακονία του ὡς πλήρως ἀκατάλληλος και ἐπικίνδυνος!

Ἐπάρχει μιὰ σοβαρὴ διαφορά: Είναι ἄλλο πρᾶγμα να μὴν διαγνώσουμε Μετάνοια και να δώσουμε χρονικὸ περιθώριο στον έξομολογούμενο για έπίγνωση τῆς άμαρτίας και έκπλήρωση Κανόνος, προκειμένου να τοῦ ἀναγνώσουμε συγχωρητική εϋχή, και είναι διαφορετικὸ πρᾶγμα να έξωθήσουμε -μὲ τὴν άπολυτότητα και πλήρη ἀκαμψία μας- κάποια ψυχή σε άπόγνωση!

Μετὰ τὴν Ἐξομολόγηση, χρειάζεται πολλὴ προσοχή και ἀγώνας, διότι λαμβάνουμε μὲν συγχώρηση και ἄφεση, ὅμως ἡ μνήμη τῶν άμαρτημάτων παραμένει μέσα στον ἄνθρωπο, ἔστω και άνενεργῆς. Ἄν ὁ ἄνθρωπος άπροσεκτῆσει και άπομακρυνθεῖ, ἡ μνήμη αὐτῆς άμέσως ενεργοποιεῖται και ζητεῖ έπιτακτικά έκπλήρωση. Ἐπίσης, παραμένει και ἡ κακὴ συνήθεια, ἡ ὁποία εϋκαιρῶς ἀκαιρῶς κάνει τὴν ἐμφάνισή της και ζητεῖ ἱκανοποίηση. Χρειάζεται αἱματηρὸς ἀγώνας για να μὴν ὑποκύψει ὁ μετανοῶν, διότι ἡ δύναμη τῆς κακῆς συνηθείας ἀποκτᾷ ἰσχύ δευτέρας φύσεως στον ἄνθρωπο.

Ἄς θυμηθοῦμε μόνον ὅτι ἡ Ἁγία Μαρία ἡ Αἴγυπτία δοκιμάσθηκε στην ἔρημο 17 ὀλόκληρα χρόνια στο καμίνι τῆς πίεσεως τῶν προτέρων άμαρτιῶν της, μέχρις ὅτου χάριτι Θεοῦ έλευθερωθεῖ πλήρως, χωρίς να ὑποκύψει.

Εἶναι ανάγκη να ἐφιστήσουμε τὴν προσοχή στα ὄνειρα και στις διάφορες ὄραματικές ἐμφάνειες. Ἄν ὑπάρχει τέτοια προδιάθεση και αὐτὴ δὲν ἐλέγχεται οὔτε περιορίζεται μὲ διακριτικὸ Πνευματικὸ, τότε ἡ διολίσθηση σε πλάνη είναι σχεδὸν βέβαιη. Προσοχή ἀκόμη στις προφητολογίες και μελλοντολογίες, διότι ἡ πλάνη ἐπίσης ἔλλοχευεῖ. Ἡ διάθεση να φανεῖ κάποιος πιὸ αὐστηρὸς και ἀκριβῆς Πνευματικὸς και ἡ ἔμμονη σε παρεξηγήσιμες λεπτομέρειες, ἐνὼ ὑπάρχουν ἄλλα πολὺ σοβαρῶτερα θέματα και ζητήματα, δεικνύει πρόβλημα τὸ ὁποῖο ἐγκυμονεῖ κινδύνους σε Πνευματικὸ και έξομολογούμενο. Χρειάζεται προσοχή στην άποφυγή καλλιέργειας τυπολατρίας, νευρωτικῶν ἔμμονῶν, συμπεριφορᾶς βρεφοποιήσεως και τυποποιήσεως τῶν πάντων στην καθημερινότητα τῶν έξομολογούμενων. Δὲν είναι διακριτικὸ να ζητοῦν κάποιοι Πνευματικοὶ τέτοια ὑπακοή και

Ὁ Συνοδικὸς Ἑσπερινὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου

ΤΗΝ Τετάρτη, 29-06/12-07-2023, τὸ ἑσπέρας πραγματοποιήθηκε ὁ Ἑσπερινὸς τοῦ Ἁγίου Πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου Παύλου τοῦ καὶ ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίας Παρασκευῆς στὸ Μοναστηράκι Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸ χοροστάτησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλίνικος συγχοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Φωτίου, παρουσία ἱερέων καὶ πιστῶν ποὺ προσήλθαν παρά τὸν καύσωνα τῆς

ἡμέρας. Τοὺς ἱερούς ὕμνους ἀπέδωσε ὁ Λαμπαδάριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Φανουρίου Γλυφάδας κ. Παν. Χαμπεσῆς μετὰ τῶν βοηθῶν του.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ ὁ Πανοσιολ. Ἱερομ. π. Καλλίνικος Ἡλιόπουλος ἐξεφώνησε σχετικὴ ὁμιλία μὲ θέμα: «Παῦλος, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ διδάσκαλος τῆς Οἰκουμένης - θεολογικὴ καὶ λειτουργικὴ προσέγγιση τῆς προσωπικότητός του», τῆς ὁποίας τὸ πρῶτο μέρος παρατίθεται ἐν συνεχείᾳ.

←
ἐξάρτηση ἀπὸ τὰ πνευματικὰ τους τέκνα στὸν κόσμο, σὰν νὰ πρόκειται γιὰ Δοκίμους Μοναχοὺς ἢ κανονικοὺς Μοναχοὺς σὲ Μοναστήρι. Ὑπάρχει σὲ κάποιες περιπτώσεις μιὰ ἐμφανῆς ἔλλειψη ἰσορροπίας σὲ αὐτὸ καὶ μιὰ ἀδυναμία ἐπιτεύξεως μέτρου. Ἐπίσης, χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ στὴν καλλιέργεια ἀνελεύθερων προσωπικοτήτων, στὶς κολακεῖες, ὅπως καὶ στὴν ἄμεση ἢ ἔμμεση προσωπολατρία. Ὅλα αὐτὰ ὀδηγοῦν ἀναπόφευκτα, ἀργὰ ἢ γρήγορα, σὲ ἐκτροπές.

Τὸν Πνευματικὸ σεβόμαστε, ἐμπιστευόμαστε, ὑπακοῦμε καὶ ἀγαποῦμε, ἀλλὰ οὔτε τὸν κρίνουμε αὐστηρά, ἐφ' ὅσον τὸν ἐπιλέξαμε ἐλεύθερα, οὔτε τὸν ἐξιδανικεύουμε ἀνεπίτρεπτα, ὥστε ἐξυμνῶντας τὸν ὑπερβολικὰ καὶ προσκολλόμενοι ἀρρωστημένα, χάσουμε τὸν ὀρθὸ προσανατολισμὸ μας. Καὶ ἀντὶ γιὰ Χριστολάτρες, καταντήσουμε ἀνθρωπολάτρες καὶ προσωπολάτρες, γενόμενοι αἵτιοι ζημιῶν καὶ ταραχῶν στὴν Ἐκκλησία.

Ὑπενθυμίζουμε ὅτι κάποιοι πιστοί, καὶ ἰδίως κάποιες πιστές, ἔχουν τὴν τάση νὰ ὑπεισέρχονται ἀδιάκριτα στὴν ζωὴ τοῦ Πνευματικοῦ, ἀκόμη καὶ στὰ προσωπικά του θέματα,

καὶ καταβάλλουν προσπάθεια νὰ τὸν ἐπηρεάζουν ἀκόμη καὶ γιὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα. Ἀλίμονο ὅμως ἂν ὁ Πνευματικὸς ὑποκύψει σὲ ὑποδείξεις συμβούλων, καὶ μάλιστα ἰδίως ἐκ τῶν γυναικῶν (εἴτε μὲ κοσμικὰ ρούχα εἴτε μὲ ράσα στὴν ἐμφάνιση), διότι τότε τὰ πράγματα ἐκτρέπονται καὶ ἐγκυμονοῦν σοβαροὺς κινδύνους προσωπικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς.

Τέλος, γιὰ νὰ κλείσουμε αὐτὸ τὸ Κεφάλαιό μας, χρειάζεται νὰ τονισθεῖ ὅτι ἡ Ἐξομολόγηση προστατεύεται ἀπὸ τὸ ἀπόρρητο. Γιὰ κανένα λόγο ὁ Πνευματικὸς δὲν ἀποκαλύπτει τὰ τῆς Ἐξομολόγησεως ὅποιοιδήποτε πιστοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ πιστὸς δὲν ἀποκαλύπτει σὲ ἄλλους τὰ ὅσα διημερίθησαν στὴν Ἐξομολόγηση καὶ τὸν τρόπο οἰκονομήσεώς του, πρὸς ἀποφυγὴν παρανοήσεων καὶ παρεξηγήσεων ἀπὸ τὶς ἀναπόφευκτες συγκρίσεις ποὺ θὰ προκύψουν, διότι ἡ κάθε περίπτωση εἶναι συγκεκριμένη καὶ ξεχωριστὴ καὶ ἀπαιτεῖ εἰδικὴ μεταχείριση καὶ ἀντιμετώπιση.

Καὶ ἐρχόμαστε πλέον στὸ ἐπόμενο, πιδ ἐξειδικευμένο Κεφάλαιό μας.

(Συνεχίζεται)

Παῦλος, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ διδάσκαλος τῆς Οἰκουμένης Θεολογική καὶ λειτουργική προσέγγιση τῆς προσωπικότητός του

[Μέρος Α΄]

Ὁμιλία στὸν Συνοδικὸ Ἑσπερινὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου
Ἱερός Ναός Ἁγίας Παρασκευῆς στὸ Μοναστηράκι Ἀθηνῶν
Τετάρτη 29-06/12-07-2023

ὑπὸ Ἱερομονάχου Καλλινίκου Ἡλιοπούλου

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πρωθιεράρχα τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας κ.κ. Καλλίνικε,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Τίμιον Πρεσβυτέριον, εὐσεβεῖς φιλέορτοι Χριστιανοί·

Α. Θεολογική προσέγγιση τῆς προσωπικότητάς τοῦ Παύλου

Τιμοῦμε σήμερα τὸν Μεγάλον Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν καὶ Πρωτοκορυφαῖον Παῦλον, τὸν καὶ ἰδρυτὴ τόσο τῆς τοπικῆς ἐν Ἀθήναις ὅσο καὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐξυμνεῖ τὸν μέγalon Ἀπόστολον μὲ τὰ παρακάτω ἱερά λόγια:

«Ἐθνῶν σε κήρυκα καὶ φωστῆρα τρισμέγιστον, Ἀθηναίων διδάσκαλον, Οἰκουμένης ἀγλαΐσμα, εὐφροσύνως γεραίρομεν· τοὺς ἀγῶνας τιμῶμεν καὶ τὰς βασάνους διὰ Χριστόν, τὸ σεπτὸν σου μαρτύριον. Ἅγιε Παῦλε Ἀπόστολε, πρέσβευε Χριστῶ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆρξε μία ἐξέχουσα καὶ λαμπρὴ προσωπικότητα, ἡ ὁποία συνέβαλε τὰ μέγιστα στὴν διάδοσιν τοῦ λόγου τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς πάντα τὰ ἔθνη. Ἐνας ἄνδρας Ἰσραηλῆ, ὀνόματι Σαῦλος, ὁ ὁποῖος πορευόταν πρὸς τὴν Δαμασκὸν γιὰ νὰ συμμετέχει στοὺς διωγμοὺς κατὰ τῶν Χριστιανῶν, δέχεται προσωπικὴ κλήσιν ἀπὸ τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ὅποῖον ἔως τότε ἐδίωκε. «Σαοὺλ Σαοὺλ τί μέ διώκεις; εἶπέ δε· τίς εἶ Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἐγὼ εἰμὶ Ἰησοῦς ὃν σύ διώκεις»¹. Ὁ Παῦλος ἄκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκτυφλώθηκε ταυτόχρονα ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τίς ἄκτιστες ἐλλάμψεις τῆς Θεῆς ἐνέργειας.

Ὅπως ἀποκαλύπτει ὁ ἴδιος στὴν ἐπιστολὴ πρὸς Γαλάτας: «Ἦκούσατε γάρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτέ ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν»². Αὐτὴ ἡ Θεοφάνεια, αὐτὴ ἡ Θεοπτία, ἡ θέα τῶν θείων ἐλλάμψεων τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὁδήγησε τὸν Παῦλον στὴν ἀποστροφή τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ στὴν ἀληθινὴ ἔνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ὡς δευτέρου Μωυσῆς καὶ αὐτὸς ἀξιώθηκε νὰ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δεχθῆ τὴν προσωπικὴν κλήσιν στοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματος. Ὁ Προφῆτης Μωυσῆς, ὅπως ἀναφέρει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, δέχθηκε ἀμέσως τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπήκουσε, ἔτσι ἀνάλογα καὶ ὁ Παῦλος ὑπήκουσε στὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπακοὴ του τὸν ὁδήγησε στὸ νὰ λάβῃ τὸ μέγalon μυστήριον τοῦ Ἁγίου Βα-

πτίσματος ἀπὸ τὸν Ἄνανιαν στὴν Δαμασκόν.

Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος περιγράφοντας τὴν ἀλλαγὴν τοῦ Παύλου τὸν παρομοιάζει μὲ λιοντάρι, τὸ ὁποῖον στὴ συνέχεια μετατράπηκε σὲ ἡμερο πρόβατον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ: «εἶδες αὐτὸν καθάπερ λέοντα μεμνηνὸτα καὶ πανταχοῦ περιτρέχοντα; Ὅρα αὐτὸν πάλιν ἀθρόον εἰς ἡμερότητα προβάτου μεταβαλλόμενον»³ καὶ στὸν δ' ἐγκωμιαστικὸν τοῦ λόγου πρὸς τὸν Παῦλον ἀναφέρει:

«οὗτος ἐν τῷ καιρῷ τῆς κλήσεως ἐτυφλώθη ποτέ, ἀλλ' ἡ πῆρωσις ἐκείνου φωτισμὸς γέγονε τῆς οἰκουμένης»⁴.

Ὁ Παῦλος ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ περιστατικὸν τῆς θεοπτίας, ἐπιδόθηκε σὲ νέους πνευματικῶν, ἀσκητικῶν καὶ θεμελιώδεις ἀγῶνας γιὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου εἰς πάντα τὰ ἔθνη. Ἐγινε τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὁ

πρῶτος μετὰ τὸν Ἐνα, ἀφοῦ ὄντας δοχεῖον καθαρὸν καὶ δεκτικὸν τῆς θείας χάριτος ἔγινε καὶ δοχεῖον φωτιστικόν ὅλου τοῦ τότε Ἰουδαϊκοῦ ἀλλὰ καὶ ἐθνικοῦ κόσμου. Ἡ καθαρὴ τῆς καρδίας του ἔγινε ἡ αἰτία στοῦ νὰ φθάσῃ στοῦ στάδιον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς θεώσεως, ἀφοῦ ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει στὴν ἐπιστολὴν του πρὸς τοὺς Γαλάτας ὅτι μέσα του κατοικοῦσε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός»⁵. Ἐτσι αὐτὸ τὸ θαυμαστὸ ὄραμα ἀπετέλεσε τὴν αἰτία μεταστροφῆς τοῦ Παύλου καὶ τὸν ὁδήγησε στὴν προσωπικὴν κοινωνίαν μαζί Του.

Αὐτὴ ἡ ἔννοια τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ εἶναι διαδεδομένη τόσο στὴν Βίβλον ὅσο καὶ στὰ συγγράμματα τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων. Ὁ Θεός τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι ὁ Θεός ποῦ δημιούργησε τὸν κόσμον ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἔτσι ὥστε νὰ ὑπάρχει κτίσμα μὲ λογικὴν πού νὰ μπορεῖ νὰ κοινωνήσῃ προσωπικὰ καὶ νὰ ὁμοιάσῃ μαζί Του· εἶναι ὁ Θεός ποῦ καταδέχθηκε νὰ σαρκωθεῖ λαμβάνοντας ἀνθρωπίνην φύσιν «ἵνα τὸν ἄνθρωπον θεοποιήσῃ», ὅπως τονίζει χαρακτηριστικὰ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Αὐτὸς ὁ προσωπικὸς Θεός τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τὸν

ἀνέδειξε μία σπουδαία καί σημαντική προσωπικότητα ὄχι μόνο γιά τήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί γιά τήν Ἱστορία καί τήν ἀπανταχοῦ οἰκουμένη. Νοῦς θεολογικός ἀλλά καί ταυτόχρονα ἀνοικτός πρός καθετί τό ἄγνωστο καί ξένο. Αὐτόν τόν θησαυρό πού βρῆκε καί γνώρισε ὁ Παῦλος, δέν τόν κράτησε γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά τόν μεταλαμπάδευσε στούς ἀνθρώπους. «Ὅταν ἦρθε ἐδῶ στό κέντρο τῶν Ἀθηνῶν καί συγκεκριμένα πλησίον τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως στήν Πνύκα, συναντώντας τόν ἀνοικτό νοῦ τῶν Ἑλλήνων καί λαμβάνοντας ἀφορμή ἀπό τόν βωμό εἰς τόν Ἄγνωστο Θεόν, μίλησε στούς Ἀθηναίους γιά τόν Ἀληθινό κι ἔως τότε ἄγνωστο στούς Ἕλληνες Θεό.

Ἐπομένως, ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος βιώνει τήν προσωπική ἐμπειρία τοῦ φωτισμοῦ καί τῆς θεώσεως καί προγεύεται ἀπό τήν ἐπίγειο ζωή τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τήν Ἐκκλησία τῶν ἐσχάτων, ὅπως τό ἀποκαλύπτει μυστικῶς καί ταπεινά ὁ ἴδιος: «οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρό ἐτῶν δεκατεσσάρων εἶτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα εἶτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεός οἶδεν, ἀρπαγέντα τόν τοιοῦτον ἔως τρίτου οὐρανοῦ καί οἶδα τόν τοιοῦτον ἄνθρωπον εἶτε ἐν σώματι εἶτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεός οἶδεν, ὅτι ἠρπάγη εἰς τόν Παράδεισον καί ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα»⁶. Ὁ Παῦλος προγεύεται τήν δόξα τῆς Ἀναστάσεως καί τό δικό του προσωπικό Πάσχα, ἀφοῦ μεταβαίνει ἀπό τήν ἰουδαϊκή τυπολατρία στήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, ἀπό τήν ἄνομη ἐβραϊκή Συναγωγή στήν Ἀληθινή καί Ζῶσα Ἐκκλησία, ἀπό τήν φαρισαϊκή προσκόλλησι στόν Νόμο στήν Καινή κτίσι. Αὐτό τόν ἀνέδειξε Χριστοκήρυκα καί σαηνευτή τῶν ἐθνῶν.

Ἀποστολικές περιοδεῖς

καί μετάδοσι τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ

Ἀπό τό ἔτος 36 μ.Χ. ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ξεκίνησε τίς ἀποστολικές του περιοδεῖς ἀνά τήν οἰκουμένη ὑπακούοντας στόν Λόγο τοῦ Κυρίου: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη»⁷. Στήν πρώτη περιοδεία του ἐπισκέφθηκε τήν Κύπρο, τήν Παμφιλία, τήν Πισιδία καί Λυκαονία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μετά τήν συμμετοχή του στήν Ἀποστολική Σύνοδο τό 50 μ.Χ. στά Ἱεροσόλυμα, ξεκίνησε τήν δεύτερη περιοδεία του στήν Μικρά Ἀσία, τήν Θράκη, τήν Μακεδονία καί κυρίως τήν Ἑλλάδα. Κατά τά ἔτη 53-58 μ.Χ. πραγματοποίησε τήν τρίτη περιοδεία ἐκ νέου στήν Ἑλλάδα.

Τελευταῖος δέ σταθμός τῆς τέταρτης ἀποστολικῆς περιοδείας τοῦ Παύλου ἡ Ρώμη, ὅπου καί μαρτύρησε τό 66 μέ 67 μ.Χ. Συνελήφθη καί ἀποκεφαλίσθηκε, σφραγίζοντας ἔτσι τό τιτάνιο ἱεραποστολικό του ἔργο μέ τό μαρτύριό του. Κι αὐτό τό μαρτύριό του ἔγινε ἡ αἰτία γιά νά ἐνωθεῖ ὁ Παῦλος μέ τόν Ἀναστάντα Κύριο στήν ἐπουράνιο Βασιλεία, τήν ὁποία ὁ ἴδιος ὁμολογοῦσε καί ποθοῦσε, ὅπως ἀναφέρει χαρακτηριστικά στήν πρός Φιλιππησίους ἐπιστολή: «ἡμῶν γάρ τό πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει»⁸. Ὁ τάφος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καλύπτεται ἀπό μία μεγαλογράμματη λατινική ἐπιγραφή τοῦ 4ου αἰῶνος μ.Χ., στήν ὁποία ἀναγράφεται: «Στόν Παῦλο, Ἀπόστολο Μάρτυρα».

Ὅλη αὐτή ἡ πορεία κατά τίς ἀποστολικές περιοδεῖς εἶχε πολλές θλίψεις, κινδύνους, πειρασμούς καί ἐμπόδια.

Ἀναφέρει χαρακτηριστικά ὁ ἴδιος στήν δεύτερη ἐπιστολή του πρός τήν Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου: «ἀλλ' ἐν παντί συνιστῶντες ἑαυτούς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις...»⁹ καί συνεχίζει παρακάτω: «ὑπό Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρά μίαν ἔλαβον, τρίς ἐρραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθάσθη, τρίς ἐναυάγησα, νυχθημερόν ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσσει, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις, ἐν κόπῳ καί μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καί δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καί γυμνότητι»¹⁰.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀγάπησε πολύ τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο. Συνεδέθη στενότατα μέ τό ποιμνιο τῶν τοπικῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων πού ἴδρυε καί ἐπαγρυπνοῦσε γιά τήν σωτηρία του. Γι' αὐτό τό λόγο συνέγραψε αὐτές τίς δεκατέσσερις ἐπιστολές, οἱ ὁποῖες κατέχουν σπουδαία θέση στόν Κανόνα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί συγκεκριμένα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Αὐτές οἱ ἐπιστολές εἶναι: ἡ πρός Ρωμαίους, ἡ Α' καί Β' πρός Κορινθίους, ἡ πρός Γαλάτας, ἡ πρός Ἐφεσίους, ἡ πρός Φιλιππησίους, ἡ πρός Κολασσαεῖς, ἡ Α' καί Β' πρός Θεσσαλονικεῖς, ἡ Α' καί Β' πρός Τιμόθεον, ἡ πρός Τίτον, ἡ πρός Φιλήμονα καί ἡ πρός Ἑβραίους.

Ὁ κατεξοχὴν ἐρμηνευτής τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσόστομος. Ἐκτός ἀπό τίς ἐπτὰ ἐγκωμιαστικές ὁμιλίες του γιά τόν Παῦλο, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν πρότυπο ρητορικῆς τέχνης καί πάλλονται ἀπό ἐνθουσιασμό καί ἀπεριόριστο θαυμασμό γιά τόν Παῦλο, ὁ Χρυσόστομος σέ ὄλο τό ἐρμηνευτικό καί διδακτικό ἔργο του συνεχῶς προστρέχει καί ἀναφέρεται στόν Παῦλο¹¹.

Ἐπιπλέον ἐξηγεῖ αὐτό τό μεγάλο ἐνδιαφέρον του γιά τόν Παῦλο λέγοντας ὅτι κατόρθωσε νά συγκεντρώσει στό προσωπό του ὅλες τίς ἀρετές: συγκεκριμένα τονίζει: «Ἐκκαίωμα γάρ εἰς τόν τοῦ ἀνδρός πόθον, καί διά τοῦτο συνεχῶς αὐτόν περιστρέφω οὐ παύομαι, καί ὡσπερ εἰς ἀρχέτυπον εἰκόνα τινά, εἰς τήν τούτου ψυχῆν ἐνορῶν, ἐκπλήττομαι τῶν παθῶν τήν ὑπεροψίαν, τῆς ἀνδρείας τήν ὑπερβολήν, τοῦ φίλτρου τοῦ πρός τόν Θεόν τό διάπυρον, καί λογίζομαι, ὅτι πᾶσαν τῶν ἀρετῶν τήν συναγωγὴν εἷς ἄνθρωπος βουληθεῖς κατώρθωσε»¹². Ἐπιπλέον ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός μᾶς δίνει τήν πληροφορία ὅτι δίπλα στίς ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου ὁ Χρυσόστομος εἶχε πάντα καί μία εἰκόνα τοῦ Παύλου, τήν ὁποία ἐκοίταζε συνεχῶς καί μέ τήν ὁποία βρισκόταν σέ ἐπαφή ὡσάν νά ἦταν ζωντανός¹³.

Θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι οἱ ἐπιστολές τοῦ Παύλου ἀποτελοῦν ἀστείρευτη πηγὴ ὑψηλῶν πνευματικῶν, θεολογικῶν καί λειτουργικῶν θεμάτων. Ἐὰν ἐφαρμοστοῦν καί τηρηθοῦν ὅλες αὐτές οἱ διαχρονικές συμβουλές καί προτροπές του, θά ξεπεραστοῦν πολλά προβλήματα πού ἀναφύονται στήν Ἐκκλησία ἔως καί σήμερα, γι' αὐτό καί ἀποτελοῦν ταυτόχρονα πνευματικό καί διαχρονικό ὁδηγό τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Παῦλος ὑπῆρξε ὁ τέλειος παιδαγωγός

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πανήγυρις Καθεδρικού Ναού Αγίου Αθανασίου

ΤΗΝ Δευτέρα, 2/15-05-2023, μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου (ἀνακομιδῆ ἱερῶν λειψάνων), πανηγύρισε ὁ Καθεδρικός Ναός Ἁγίου Ἀθανασίου Νέας Φιλαδελφείας. Ἀφ' ἐσπέρας ἐψάλη ὁ Μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Φωτίου. Ἀνήμερα στόν Ὅρθρο καί στό ἀρχιερατικό συλλειτουργοῦ προεξήρχε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλίνικος, συμπαραστατούμενος ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου

Δημητριάδος κ. Φωτίου καί τῶν Αἰδ/των Πρεσβυτέρων π. Κωνσταντίνου (τοῦ καί ἐφημερίου), π. Στυλιανοῦ καί π. Νικολάου καί τῶν Παν/των Ἱερομονάχων π. Νικοδήμου καί π. Καλλινίκου. Στό Κοινωνικό ὠμίλησε ὁ Παν/τος π. Καλλίνικος. Κατά τήν Ἀπόλυση ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε εὐχαριστίες καί εὐχές.

Ἐνθρόνιση νέας Καθηγουμένης Ἱερᾶς Μονῆς Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ἀθικίων Κορινθίας

Τήν Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων, 29-05/11-06-2023, τό ἐσπέρας μετά τόν Ἑσπερινό πραγματοποιήθηκε ἡ Τελετή Ἐνθρονίσσεως τῆς νέας Καθηγουμένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ἀθικίων Κορινθίας, Σεμνῆς Μοναχῆς, ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου. Πρό τῆς Ἀπόλύσεως ὁ Μακαριώτατος ἐκφώνησε ὁμιλία ἀναφερόμενος στόν θεσμό καί τίς ἀρχές τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ ἀλλά καί στήν ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐπίσης δέ ἐξέφρασε τίς δέουσες εὐχές πρός τήν νέα Καθηγουμένη. Τέλος, ἡ Γερόντισσα Σεμνή δέχθηκε τίς εὐχές τοῦ Ἱερατείου, τῆς Ἀδελφότητος, καθῶς καί τῶν πιστῶν πού προσήλθαν στό χαρμόσυνο αὐτό γεγονός, καί διένειμε ἀναμνηστικές εὐλογίες.

Πανήγυρις Ἱ. Μονῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ Ἄργους

Τήν Κυριακή Β' Ματθαίου, 5/18-06-2023, ἡμέρα κατά τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία ἐορτάζει τήν Σύναξη τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων, πανηγύρισε ἡ Ἱερά Μονή Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στό Ἄργος, ἰδρυτῆς τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ὁ μακαριστός Γέροντας π. Θεόκλητος Σαμιώτης, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν Ἑγκαινίων τοῦ Καθολικοῦ αὐτῆς. Ἀφ' ἐσπέρας στόν πανηγυρικό Ἑσπερινό χοροστάτησε καί κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος, συμπαραστατούμενος ὑπό πολλῶν Κληρικῶν. Ἀνήμερα προσήλθε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλίνικος, ὅπου χοροστάτησε στόν Ὅρθρο, τέλεσε τόν Ἀγιασμό στήν Φιάλη τῆς Μονῆς καί ἐν συνεχείᾳ προεξήρχε τῆς Θ. Λειτουργίας, μέ τήν συμμετοχή

εἰς Χριστόν, μέ τήν ἀγιότητα τοῦ βίου του ἀλλά καί μέ τό ὕψιστο πνευματικό περιεχόμενο τῶν ἐπιστολῶν του, πού ἀποτελοῦν μία ὕψιστη πνευματική παρακαταθήκη στήν Ἐκκλησία.

(Συνεχίζεται)

1. Πραξ. 9, 4-5. / 2. Γαλ. 1, 13. / 3. Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, Πρός τοὺς νεοφωτίστους Κατήχησις 4, PG 50,187. / 4. Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, Ὁμιλία δ' εἰς τόν Ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, PG 50, 487. / 5. Γαλ. 2, 20. / 6. Β' Κορ. 12, 2-4. / 7. Ματθ. 28, 19. / 8. Φιλ. 3, 20. / 9. Β' Κορ. 6, 4-5. / 10. Β' Κορ. 11, 24-27. / 11. βλ. Τάτση Παρασκευή, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη 2008, σελ. 20. Πρβλ. 1. Χρυσοστόμου, Εἰς τόν Ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον Ὀμ. 1-7, PG 50, 473-514. / 12. Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, Εἰς Γέν. Ὀμ. 11,5, PG 53, 95-96. / 13. PG 91, 1278.

του Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Γρηγορίου εκ του Πύργου και του Αιδεσιμ. Πρωτ. π. Στυλιανου Τομαη του και εφημεριου της Μονης. Κατα την διαρκεια του Κοινωνικου ο Παν/τος π. Γρηγόριος εκφώνησε τον πανηγυρικό λόγο της ημέρας. Τους ιερούς ύμνους έψαλε κλιμάκιο της Ο.Ε.ΒΥ.Χ υπό την διεύθυνση του κ. Στυλιανου Μακρη. Μετά τό πέρας της

Θ. Λειτουργίας πραγματοποιήθηκε Λιτανεία με την συμμετοχή νεανίδων και νέων ένδεδυμένων με παραδοσιακές ένδυμασίες, μοναχών, φιλαρμονικής καθώς και πλήθους πιστών. Παρέστη ο Αξιότιμος Δήμαρχος Άργους κ. Δημήτριος Καμπόσος. Τέλος δέ παρετέθη πλούσια τράπεζα προς όλους.

Όνομαστήρια Μητροπολίτου Πειραιώς & Σαλαμίνας Γεροντίου

Τήν Κυριακή Γ' Ματθαίου, 12/25-06-2023, των Αγίων Άγιαννιτών Πατέρων και δη του Όσιου Γεροντίου εν τοις Βουλευτηρίοις, έόρτασε τά όνομαστήριά του ο Σεβ.

Μητροπολίτης Πειραιώς και Σαλαμίνας κ. Γερόντιος. Άφ' έσπέρας ένάλη ο Μέγας Έσπερινός στον Ίερό Ναό Αγίου Σπυριδωνος στην Σαλαμίνα, χοροστατούντος του έορτάζοντος Μητροπολίτου, παρουσία του τοπικού κλήρου και ποιμνίου. Τήν Κυριακή στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Πειραιώς έτελέσθη άρχιερατικό συλλείτουργο προεξάρχοντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Καλλινίκου, με την συμμετοχή των Σεβ/των Μητροπολιτών Πειραιώς και Σαλαμίνας κ. Γεροντίου, Αττικής και Βοιωτίας κ. Χρυσοστόμου και Δημητριάδος κ. Φωτίου. Στο Κοινωνικό ώμίλησε ο Σεβ. κ. Χρυσόστομος αναφερόμενος στους έορταζόμενους Άγίους Γερόντιο και Όνούφριο τον Αιγύπτιο και εκφράζοντας συνάμα και τίς ευχές στον έορτάζοντα Ποιμενάρχη. Κατά

την Άπόλυση ο Αιδεσιμ. Πρωτ. π. Γεώργιος Κοντογιώργης μετέφερε τίς ευχές του ιερού κλήρου και του ποιμνίου και προσφέρθηκαν δώρα στον έορτάζοντα Αρχιερέα.

Πανήγυρις Ίερας Μονής Αγίου Ίωάννου του Μαξίμοβιτς Cobleskill Νέας Ύόρκης

Τò Σάββατο, 18-06/01-07-2023, πανηγύρισε ή Ίερά Άνδρώα Μονή Αγίου Ίωάννου του Μαξίμοβιτς εις Cobleskill Νέας Ύόρκης. Προεξήρχε ο Σεβ. Μητροπολίτης Άμερικής κ. Δημήτριος, Ήγούμενος της Μονής, συμπαραστατούμενος από τον Σεβ. Μητροπολίτη Τορόντο κ. Μωύσεα και τους προσελθόντας Ίερείς και Διακόνους. Η συμμετοχή των πιστών ήταν σημαντική, διότι ο έορ-

τασμός ήταν ο πρώτος μετά την πανδημία και τα έξ αυτής περιοριστικά μέτρα στις μετακινήσεις και υπολογίζεται ότι υπερέβησαν τους 400, κατ' εκείνη την ημέρα, ενώ αρκετοί προσήλθαν και κατά την επομένη ημέρα, Κυριακή 19-06/02-07-2023. Μετά το άρχιερατικό Συλλεiturργο ακολουθήσε Λιτανεία στον αύλειο χώρο τής Μονής, ο άγιασμός του νέου Κοιμητηρίου τής Μονής και παρετέθη τράπεζα για τους προσκυνητές.

Ποιμαντική επίσκεψη στην Τσεχία

Ο Σεβ/τος Μητροπολίτης Λαρίσης και Πλαταμῶνος κ. Κλήμης, ὡς Τοποτηρητής τής Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Μοραβίας τής Ἐκκλησίας μας, πραγματοποίησε ποιμαντική επίσκεψη στην Τσεχία, ὅπου κατά τὰ τελευταῖα ἔτη λόγω τής δυσχερῶν περιστάσεων δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ μεταβεῖ. Τὸ Σάββατο, 18-6/1-7-2023, τέλεσε τὰ Θυρανοίξια στὸν νέο Ἱερὸ Ναὸ μας τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Γοράσδου στὸ Ὀλμπραμοβίτσε τής Μοραβίας και ἐν συνεχείᾳ τὴν Θ. Λειτουργία. Ἐλαβαν μέρος ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ Αἰδ. π. Κάρολος και ὁ Αἰδ. π. Γεώργιος Γιάν, μεταφραστής τοῦ Σεβ/του. Παρέστησαν ἐπίσης οἱ Κληρικοί μας Αἰδ. π. Ἱερεμίας ἀπὸ τὴν Τσεχία και ὁ Αἰδ. π. Βλαδίμηρος ἀπὸ τὴν Σλοβακία. Ἐπίσης, ἀρκετοὶ Ὀρθόδοξοι πιστοί, ἀπὸ τὴν περιοχή και ἀπὸ ἄλλα μέρη.

Τὸ ἀπόγευμα τής αὐτῆς ἡμέρας, ὁ Σεβ/τος Τοποτηρητής μετέβη στὸ Γιεζντοβίτσε, ὅπου χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ τοῦ ἑορτάζοντος Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου Μαξίμοβιτς τοῦ Θαυματουργοῦ. Τὸ πρωὶ τής Κυριακῆς, 19-6/2-7, τελέσθηκε ἀρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία, στὴν ὁποία προέστη ὁ Σεβ/τος Μητροπολίτης κ. Κλήμης και ἔλαβαν μέρος ὁ Ἐφημέριος Αἰδ. π. Ἱερεμίας, και οἱ Ἱερεῖς π. Βλαδίμηρος, π. Γεώργιος, π. Κάρολος και π. Χαρίτων. Παρέστησαν ἀρκετοὶ πιστοὶ και οἱ ὕμνοι ἐψάλησαν κυρίως στὰ τσεχικά, με χρήση και τής ἑλληνικῆς και ἑκκλησιαστικῆς σλαβονικῆς. Στὴν Ὀμιλία του ὁ Σεβ/τος κ. Κλήμης ἀναφέρθηκε στὸν ἑορταζόμενο Ἅγιο Ἰωάννη και σὲ σημεῖα τοῦ βίου και τής διδασκαλίας του. Ἐπίσης, ἔκανε ιδιαίτερη μνεῖα και στὸν Εὐεργετὴ τής Ἐκκλησίας μας Μακαριστὸ Ἀρχιεπίσκοπο Λεόντιο (Φιλίπποβιτς), ἐγκάρδιο ἀδελφὸ και φίλο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη τὴν αὐτὴ ἡμέρα κατὰ τὸ ἔτος 1971, ἐπικαλεσθεῖς τὴν βοήθεια και πρεσβεία ἀμφοτέρων ἐφ' ὅλων τῶν ἀγωνιζομένων

Ὀρθόδοξων Χριστιανῶν. Ἀκολούθησε Λιτανεία πέριξ τοῦ Ναοῦ και ἀναμνηστικὴ φωτογραφία ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

Τὴν Δευτέρα, 20-6/3-7, πραγματοποιήθηκε προσκύνημα σὲ ἱερὸ τόπο τής Μοραβίας, στὸ καλούμενο «ὄρος τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος». Στὴν περιοχή αὐτὴ κατὰ παράδοσιν οἱ πρῶτοι Ἱεραπόστολοι τής Μοραβίας Θεσσαλονικεῖς Ἅγιο Κύριλλος και Μεθόδιος δραστηριοποιήθηκαν, ἔκτισαν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Κλήμεντος Ρώμης και ἀπέθεσαν τμῆμα τῶν ἱερῶν Λειψάνων του, και ἐπίσης ἴδρυσαν Ἱερὰ Μονή. Τὴν τελευταία ἡμέρα τής ἐπισκέψεως, Τρίτη, 21-6/4-7, ὁ Σεβ/τος κ. Κλήμης εἶχε συναντήσεις με πιστοὺς και κατηχουμένους στὸν Ἱερὸ «κατακομβικὸ» Ναὸ μας τῶν Ἁγίων Ἀρχαγγέλων και τοῦ Ἁγίου Μητροπολίτου Φιλαρέτου στὴν Πράγα, πρωτεύουσα τής Τσεχίας, πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναχώρησή του γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Πανηγυρὶς Ἱ. Μονής

Γενεθλίου τοῦ Τ. Προδρόμου Λουτρακίου

Τὴν Παρασκευὴ, 23-06/07-07-2023, ἑορτὴ τοῦ Γενεθλίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πανηγύρισε ἡ ὁμόνομος Ἱερὰ Μονὴ στὴν Περαχώρα Λουτρακίου.

Στὸν Ὀρθρο και στὴν ἀρχιερατικὴ Θεῖα Λειτουργία προέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και

πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλίνικος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Αἰδεσμο. Πρωτ. π. Νικολαου Δημαρᾶ και τῶν Παν/των Ἱερομονάχων π. Ἀβερκίου, π. Καλλινίκου και π. Παχωμίου.

Κατὰ τὴν διάρκεια τής Θ. Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας τέλεσε τὴν εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ εὐλαβοῦς ἀδελφοῦ Γεωργίου Πάνα.

Στὸ Κοινωνικὸ τὸν πανηγυρικὸ τής ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ Αἰδ/τος π. Νικόλαος.

Ἡ ἑορτή τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου στήν Δάφνη

Μέ λαμπρότητα ἐορτάστηκε ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τήν Τετάρτη 29-06/12-07-2023, στόν ἱστορικό Ἱερό Ναό Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου Δάφνης. Τό ἑσπέρας τῆς Τρίτης ψάλλθηκε ὁ Μέγας Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου. Ἐν συνεχείᾳ, πραγματοποιήθηκε λαμπρά λιτάνευσις τῶν

Ἱερῶν Λειψάνων τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τῶν Ἁγίων, καθὼς καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ὀδηγητρίας, ἡ ὁποία φυλάσσεται στόν Ἱερό Ναό. Στήν Λιτανεΐα προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος καὶ συμμετείχαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Φώτιος, πολλοὶ Κληρικοί, νέοι καὶ νέες ἐνδεδυμένοι μέ τίς παραδοσιακές ἐθνικές ἐνδυμασίες, ἡ φιλαρμονική τοῦ Πυροσβεστικοῦ σώματος, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστική Βυζαντινὴ Χορωδία ὑπὸ τήν διεύθυνση τοῦ κ. Στυλιανοῦ Μακρῆ, ὁ ἀξιότιμος Δήμαρχος κ. Ἀναστάσιος Μπινίσκος, καθὼς καὶ ἕτεροι φορεῖς τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Ἀνήμερα, στόν Ὁρθρο χοροστάτησε Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Φώτιος, ἐνῶ στήν συνέχεια τελέστηκε ἀρχιερατικό συλλεΐτουργο προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου μέ τήν συμμετοχή τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Φωτίου, Κληρικῶν καὶ Διακόνου. Στό Κοινωνικό ὠμίλησε ὁ Σεβ. κ. Φώτιος, ἀναφερόμενος στους ἐορταζομένους Ἁγίους Ἀποστόλους.

Κοίμησις π. Ἐλευθερίου Καρασαββίδη

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς, 20-5/2-6-2023, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ κατόπιν σοβαροῦ προβλήματος ὑγείας ποῦ ἀντιμετώπιζε ὁ Αἰδ. π. Ἐλευθέριος Καρασαββίδης, Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κατερίνης Πιερίας, σὲ ἡλικία 52 ἐτῶν.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τελέσθηκε τὸ μεσημέρι τῆς ἐπομένης ἡμέρας στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου στήν Κατερίνη, ὅπου προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος καὶ παρέστησαν ὁ Σεβ. Φιλίππων καὶ Μαρωνείας κ. Ἀμβρόσιος καὶ ὁ Σεβ. Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος κ. Κλήμης, καθὼς καὶ πολλοὶ Κληρικοὶ καὶ μεγάλο πλῆθος εὐλαβῶν πιστῶν. Σύντομο ἐπικήδειο ἐκφώνησε ὁ Σεβ/τος Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος. Ἡ ταφή του ἔγινε ἐν συνεχείᾳ στοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστήριου Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στήν Νεοκαισάρεια Πιερίας.

Ὁ αἰείμνηστος π. Ἐλευθέριος, πατέρας ἐπτὰ κατὰ σάρκα τέκνων, ἀλλὰ καὶ πνευματικός πατέρας πάρα πολλῶν ἄλλων, χειροτονηθεὶς τὸ ἔτος 2001 ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ Δημητριάδος κυροῦ Μαξίμου, ἔχαιρε τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν πιστῶν τῆς περιφέρειᾶς του ὅπως καὶ πολλῶν ἄλλων περιοχῶν, ὄντας ἀεικίνητος στήν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῶν πιστῶν σὲ πολλὰ μέρη κυρίως τῆς Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Θράκης. Εἶθε ὁ Κύριος νὰ κατατάξει τήν ψυχὴ του μετὰ τῶν Λειτουργῶν Του στοῦ Οὐράνιου Θυσιαστήριου καὶ νὰ δίδει πλοῦσια τὴν παρηγορία στους κατὰ σάρκα καὶ κατὰ πνεῦμα οἰκείους καὶ συγγενεῖς του!

Από τὰ Θαύματα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου

Το 1834 κτίσθηκε στὸ Προκόπι τῆς Μ. Ἀσίας μέγας καὶ ὠραίος Ναὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τὸ ἔτος 1845 ἀποφάσισαν ὁμόφωνα οἱ Χριστιανοὶ καὶ μετακόμισαν τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου στὴ νέα Ἐκκλησία, γιὰ νὰ πηγαίνουν πρὸ εὐκολα σὲ προσκύνησή του καὶ γιὰ καλύτερη σιγουριά. Ἄλλ' ὁ Ἅγιος, ἐπειδὴ, ὡς φαίνεται, δὲν εἶχεν εὐχαριστηθῆ ἀπὸ τὴν μετακόμιση, τὴν νύκτα, ἐνῶ ἦσαν οἱ πόρτες κλειδωμένες, μετακομιζόταν στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (ὅπου ζώντας ἔκαμνε τὶς ἀγρυπνίες καὶ τὶς προσευχές του). Οἱ Χριστιανοὶ τὸ παρατήρησαν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τὸ πῆραν γιὰ θαῦμα, μετακόμισαν πάλι τὴν ἱερὰ Λάρνακα στὸ Ναὸ τοῦ Μ. Βασιλείου· ἀλλὰ πάλι ἡ Λάρνακα καὶ μέσα τὸ Λείψανο βρέθηκαν στὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἔτσι ἔγινε δυὸ καὶ τρεῖς φορές. Ὡσπου κατάλαβαν οἱ Χριστιανοὶ τὴν θαυματουργία τοῦ Ἁγίου. Ἐκαμαν πολλὰς δεήσεις καὶ παρακλήσεις, τὸν δυσώπησαν καὶ ὕστερα τὸν μετέφεραν πάλι στὴν Ἐκκλησία τοῦ Μ. Βασιλείου, ὅπου ἔστρεψε πιά καὶ ἔμεινε.

• **Κατὰ** τὸ 1862, μέρα Σάββατο, ἐνῶ ἐτελεῖτο Λειτουργία στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, κάποια εὐλαβῆς γυναίκα διηγόταν στὶς ἄλλες, ποὺ βρίσκονταν κοντά της, ὅτι εἶδε στὸ ὄνειρό της πὼς τάχα ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴν Λάρνακά του καὶ βάσταγε μὲ τὰ δυὸ του χέρια τὴ σκεπὴ τοῦ σχολείου ποὺ ἦταν ἔτοιμη νὰ πέσῃ [τὸ σχολεῖο αὐτὸ βρισκόταν πλάι στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ εἶχαν μαζευθῆ ἄρκετοὶ μαθηταί].

Δὲν εἶχε τελειώσει τὴν κουβέντα της ἡ γυναίκα καὶ ἀκούσθηκε κρότος δυνατὸς καὶ θόρυβος μέγας. Οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ὅλοι σχεδὸν βγῆκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ εἶδαν, ὅτι ἡ σκεπὴ ὅλη εἶχε πέσει καὶ φαινόταν πὼς εἶχε πλακώσει τὰ παιδιά, ποὺ εἶχαν μαζευθῆ ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή στὸ σχολεῖο. Τρέχουν ὅλοι μὲ θρήνους καὶ κλάματα. Σηκώνουν προσεκτικὰ τὴ βαρεῖα στέγη καὶ βγάζουν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ θρανία τοὺς μαθητὲς, εἴκοσι περίπου, σώους καὶ ἀβλαβεῖς. Ὅταν ἐρωτήθηκαν οἱ μαθητὲς πὼς ἔγινε αὐτό, ἀπάντησαν: «Ἐξαφνα ἀκούσαμε ἓνα τρίξιμο τῶν δοκῶν καὶ δυνατὸ κρότο. Ὅλοι τότε, σὰν νὰ μᾶς δόθηκε σύνθημα, σὰν νὰ μᾶς ὠδήγησε ἓνα ἀόρατο χέρι, χωθήκαμε κάτω ἀπὸ τὰ θρανία. Στὴν στιγμή ἔπεσε ἡ στέγη, οἱ δοκοὶ στηριχθῆκαν πάνω στὰ θρανία καὶ κρατήθηκαν. Ἐμεῖς δὲν πάθαμε τίποτε». Ἔτσι μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπιστάσια τοῦ Ἁγίου γλύτωσαν τόσα παιδιά κάτω ἀπὸ τὰ ἀδύνατα θρανία, πάνω στὰ ὁποῖα εἶχε πέσει ἡ στέγη μὲ τόσο βαρὺ ὕλικό.

• **Ὁ εὐσεβῆς** χριστιανὸς Κωνσταντῖνος Γ. Μήτσιος, ἀπὸ τὸ χωρίον Βράχα τῆς Εὐρυτανίας καὶ ὑπάλληλος τῆς Τραπεζῆς Πειραιῶς (ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν), γράφει ὁ ἴδιος ὅτι τὸ ἔτος 1923 εἶχε ἀδελφὸν ἄρρωστον στὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ναυστάθμου. Ἡ ἀσθένειά του ἦταν ἀγιάτρευτη, καὶ οἱ γιατροὶ τοῦ εἶπαν ὅτι λίγες ἡμέρες ζωῆς ἔχει ὁ ἀσθενής. Ὁ ἴδιος ὅμως, τὴν ὥρα ποὺ ἦταν μόνος δίπλα στὸν ἄρρωστο ἀδελφὸ του καὶ μάλιστα ξυπνητός, εἶδε ὄραμα κατὰ τὸ ὁποῖον παρουσιάσθη ὁ Ἅγιος καὶ τοῦ εἶπε, ὅτι εἶναι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ρώσος καὶ ὅτι ὁ ἀδελφός του θὰ γίνῃ καλά. Ὁ κ. Μήτσιος ἀμφέβαλε διὰ τὸ ὄραμα αὐτό, διότι εἶχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ Ἅγιος ποὺ παρουσιάσθηκε ἐμπρὸς του ἦτο ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ, πὼς εἶναι δυνατόν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς νὰ εἶναι Ρώσος. Δὲν ἐγνώριζε ὅτι ὑπάρχει Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ρώσος ὁ Ὁμολογητής. Ὁ ἀδελφός του ὅμως πῆρε ἀμέσως καλύτερα καὶ ἔγινε γρήγορα καλά.

Πέρασαν ἀπὸ τότε 30 χρόνια καὶ τὸν Μάρτιον τοῦ 1953 πάλιν ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ρώσος παρουσιάσθηκε αὐτῇ τῇ φορᾷ ὅμως στὸ ὄνειρό του καὶ τοῦ εἶπε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλῃ. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα, τοῦ εἶπε ὅτι θὰ πέσῃ καὶ μία στέγη ἐνὸς σχολείου στὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ ὁ Ἅγιος θὰ προστατεύσῃ τὰ παιδιά καὶ δὲν θὰ πάθῃ κανένα τίποτε.

Πράγματι, μετὰ ἀπὸ 6 μῆνες ἔπεσε ἡ στέγη ἐνὸς Σχολείου στοὺς Ἁγ. Ἀναργύρους Ἀθηνῶν καὶ κανένα παιδάκι δὲν ἔπαθε τίποτε, ὅπως ἀκριβῶς ἔγραψαν τότε καὶ οἱ ἐφημερίδες.

Ὁ κ. Μήτσιος ὅμως ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴ γνωρίζῃ ὅτι ὑπάρχει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ρώσος, ὥσπου μίαν ἡμέρα τυχαίως εἰς ἓνα γνωστό του σπίτι στὴ Νέα Φιλαδέλφεια εἶδε τὸ βιβλίον ποὺ ἔγραφε τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου καὶ ἀμέσως ἤλθε καὶ προσκύνησε τὸν Ἅγιον καὶ ἔγραψε στὸ Βιβλίον Θαυμάτων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων [στὸ Νέο Προκόπιο Εὐβοίας] λεπτομερῶς τὰ θαύματα ποὺ ὁ ἴδιος εἶδε.

Ἀπὸ τὸν Βίο καὶ Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ νέου Ὁμολογητοῦ τοῦ Ρώσου τοῦ ἐν Προκοπίῳ τῆς Καππαδοκίας ἐνασκήσαντος (μετὰ Παραρτήματος περὶ τῆς Μετακομιδῆς τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου αὐτοῦ ἐκ Μ. Ἀσίας εἰς τὴν Εὐβοίαν καὶ ἀναγραφῆς Θαυμάτων ὑπὸ τοῦ Ἁγίου τελεσθέντων), ἐκδόσις Ἱ. Προσκυνημάτων Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, Προκόπιον Εὐβοίας, 1958, σελ. 17-18 καὶ 51-52.

Νέα έκδοση:

Η Αγία Νεομάρτυς Κασσάνδρα Υψηλάντη η Τραπεζουντία, «Η Γιαγιά της Ελληνικής Επανάστασης»

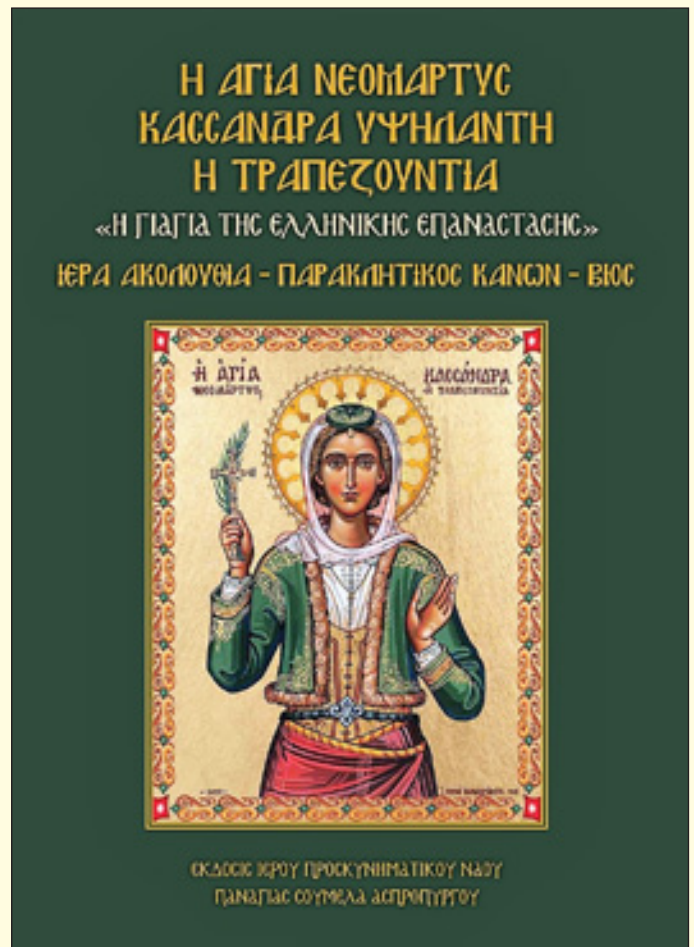
ΥΣΤΕΡΑ από τρεις αιώνες και πλέον μια σπουδαία γυναίκα, μια μεγάλη προσωπικότητα της ιστορίας και ευεργέτιδα του Έθνους μας, πραγματική ηρωίδα και Μάρτυρας της εποχής της Τουρκοκρατίας βγαίνει επιτέλους από την αφάνεια, σημειώνει στον πρόλογό του ο Σεβ. Μητροπολίτης Αττικής και Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος. Πρόκειται για τη Μικρασιάτισσα, Αγία Κασσάνδρα Υψηλάντη την εκ Τραπεζούντος του Πόντου, η οποία μαρτύρησε με τον φρικτότερο τρόπο στη γενέτειρά της, το έτος 1677, σε ηλικία 33 ετών.

Εκτός από την ευγενή γενιά της, η αγάπη της για τον Θεό και την Πατρίδα, η μεγαλοψυχία και η ελεημοσύνη της, και κυρίως, η εκούσια θυσία της, τήν κατέστησαν ως φυσιογνωμία, κομβικό σταθμό στην ιστορική διαδρομή των οικογενειών Υψηλάντη και Μουρούζη, σε μια διάδοχη κατάσταση αφοσιωμένων πατριωτών που αιώνες αργότερα, θα κατέληγε στον Αρχηγό του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα του 1821, Αλέξανδρο Υψηλάντη.

Η Αγία Νεομάρτυς Κασσάνδρα Υψηλάντη η Τραπεζουντία, «η γιαγιά της Ελληνικής Επανάστασης» είναι ο τίτλος του Υμνοαγιολογικού βιβλίου που εκδίδεται για πρώτη φορά από τον Ιερό Προσκυνηματικό Ναό Παναγίας Σουμελά Ασπροπύργου, όπου και θησαυρίζονται τα Ιερά Λείψανα της Νεομάρτυρος.

Στην παρούσα έκδοση δημοσιεύεται για πρώτη φορά πλήρης η Ασματική Ακολουθία της μνήμης της Αγίας και ο Παρακλητικός Κανών προς αυτήν. Περιλαμβάνεται επίσης, ο βίος και για πρώτη φορά η ιστορία των Ιερών Λειψάνων της. Παρουσιάζεται ακόμη, φωτογραφικό υλικό από τις τελετές της ενδύσεως, καταθέσεως σε αργυρά Λάρνακα, υποδοχής και εναποθέσεως των Ιερών Λειψάνων της Νεομάρτυρος στον Ι. Π. Ναό Παναγίας Σουμελά Ασπροπύργου τη χρονιά που πέρασε. Πρόκειται για μια επιμελημένη με ιδιαίτερη αγάπη και ευλάβεια έγχρωμη έκδοση 80 σελίδων, σε ποιοτικό σαμουά χαρτί, διαστάσεων 21×29 εκ. (ISBN: 978-618-86647-0-8).

- Πληροφορίες διάθεσης: 690 9199967.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1928. Δημοσιογραφικόν Ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος. Περίοδος Γ' ἔτος 73ον Τεύχος 1034 Μάϊος-Ιούνιος 2023. Ἰδρυτής: Ἀνδρέας Βαπορίδης († 1976). Ἐκδότης: Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ. Διευθυντής: † Ὁ Δημητριάδος Φώτιος. Ἐπιμέλεια Ὑλης-Σελιδοποίησης: † Ὁ Λαρίσης Κλήμης. Διεύθυνσις: Κάνιγγος 32, Τ.Κ. 106 82, ΑΘΗΝΑΙ. Συνδρομαί: Ἐσωτερικοῦ ἔτησίᾳ 15 εὐρώ, Ἐξωτερικοῦ 25 \$ Η.Π.Α. Τιμὴ φύλλου 1 εὐρώ. ISSN: 1107-6763. Ἰδιοκτησία - Κεντρικὴ Διάθεσις: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ» ὁδὸς Κάνιγγος 32, Τ.Κ. 106 82, ΑΘΗΝΑΙ. Τηλ.: 2103828280 -Fax: 2103847365, www.ecclesiagoc.gr, e-mail: ecclesiagoc@gmail.com Τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα ἀποδίδονται εἰς τὴν διεύθυνσιν. Συνδρομαί: Τραπεζικὸς Λογαριασμὸς Γενικοῦ Ταμείου Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος εἰς Ἐθνικὴν Τράπεζαν (IBAN): GR030110040000004029602812, ΚΩΔ. SWIFT ΤΡΑΠΕΖΗΣ (BIC): ETHNGRAA